

BIBLIATANULMÁNYOK

Krisztus és a törvénye

Írta: Keith Burton

TANÍTÓI MELLÉKLET

2014. április, május, június

Copyright © Hetednap Adventista Egyház, 2014

Copyright © *Keith Burton*, 2014

Felelős kiadó: *Ócsai Tamás*

Fordította: *Zarka Dávid*

Lektorálta: *Bérces Ágnes*

Felelős szerkesztő: *Zarkáné Teremy Krisztina*

Kiadja a Hetednap Adventista Egyház

2119 Pécel, Ráday u. 12.

Ügyintézés: *Fenyvesi Eszter*

E-mail: eszter@adventista.hu

Telefon: 06-30-664-3000

Nyomdai előkészítés: *Ecsedi Gabriella*

Nyomdai munkálatok: *Szóllósy Műhely*, Debrecen

Felelős vezető: *Szóllósy Botond*

TARTALOM

1. tanulmány: Törvények Krisztus napjaiban	4
2. tanulmány: Krisztus és a mózesi törvény	11
3. tanulmány: Krisztus és a vallási tradíció	18
4. tanulmány: Krisztus és a törvény a Hegyi Beszédben	25
5. tanulmány: Krisztus és a szombat	32
6. tanulmány: Krisztus halála és a törvény	39
7. tanulmány: Krisztus, a törvény vége	45
8. tanulmány: Isten törvénye és Krisztus törvénye	51
9. tanulmány: Krisztus, a törvény és az evangélium	58
10. tanulmány: Krisztus, a törvény és a szövetségek	64
11. tanulmány: Az apostolok és a törvény	71
12. tanulmány: Krisztus egyháza és a törvény	78
13. tanulmány: Krisztus országa és a törvény	84

Ajánlott internetes oldalak:

Generál Konferencia:

- www.adventist.org

Tranzseurópai Divízió:

- www.ted-adventist.org

Newbold College:

- www.newbold.ac.uk

Magyar Unió:

- www.adventista.hu

Dunamelléki Egyházterület:

- www.adventista.hu/det

Tiszavidéki Egyházterület:

- www.adventista.hu/tet

Advent Kiadó:

- www.adventkiado.hu

Adventista Teológiai Főiskola:

- www.atf.adventista.hu

Ifjúsági Osztály:

- www.ifiinfo.hu

Reménység Evangélicizációs Központ (REK):

- www.remenyvtv.hu

Bibliatanulmányok:

- www.adventista.hu/bibliatanulmanyok

Törvények Krisztus napjaiban

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Róma 13:8-10

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Értsük meg a Szentírás különféle törvényeit!

Érezni: Tartsuk fontosnak Isten törvényét, amely Isten örök szeretetének és jellemének megnyilatkozása!

Tenni: Szeretettel tartsuk be Isten törvényét!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ:

I. Tudni: Értsük meg a törvény mindent átható jellegét!

- A** Hogyan járulnak hozzá a különböző törvényrendszerek Isten erkölcsi törvényének, a Tízparancsoltnak a megértéséhez?
- B** Mi a kapcsolat a törvény és egy adott kultúra között?
- C** Mennyiben több vagy miben tér el a Tízparancsolat az emberiség által ismert bármely más törvényrendszertől?

II. Érezni: Isten törvényének szeretete

- A** Hogyan viszonyulhatunk jól Isten törvényéhez?
- B** Hogyan taníthatjuk meg a gyermekeinknek igazán értékelni Isten törvényét?
- C** Vajon az indíték és az érzés ugyanazt jelenti? Miért vagy miért nem? Fontos, hogy kedvem legyen Isten törvényét betartani vagy előfordulhat, hogy időnként az érzéseimmel ellentétben kell cselekednem? Magyarázzuk meg!

III. Tenni: Szeretettel felelni

- A** Mi az összekötő kapocs Isten szeretete és törvénye között a mindennapjaimban?
- B** Hogyan kell keresztyénként hazánk törvényeihez viszonyulnunk?
- C** Isten az indítékainkat is figyelembe veszi. Ennek tudatában hogyan végezzem napi feladataimat?

Összefoglalás: Krisztus idejében különféle törvények szabályozták a társadalmat. Fontos a történelmi és a kulturális környezet ismerete, aminek a keretében tekintünk Isten erkölcsi törvényére, a Tízparancsolatra.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi igé: *Zsolt 19:8*

A lelki növekedés alapja: A Tízparancsolat nem csupán kötelezettségek listája, hanem egyfajta erkölcsi váz, ami támpontokat ad az Isten által szeretetből felkínált szövetségi kapcsolat megtartásához.

Csak tanítóknak: Sokan elég nagy ellenállással gondolnak Isten törvényére – az egyházon belül és kívül egyaránt. Vannak, akik idejétmúltnak, jelentéktelen ősi relikviának tartják a törvényt, főleg a negyedik és a tizedik parancsolatot. Mások félik a törvényt, és úgy hiszik, hogy az üdvösségük a Tízparancsolat szigorú betartásától függ. E heti leckénk különböző, Krisztus idejében hatályos törvényekre összpontosít; tanulmányozásuk remélhetőleg segít abban, hogy helyesen viszonyuljunk Isten törvényéhez. Mindannyiunknak szükségünk van a törvényekre, hogy eligazodjunk az életben. Sajnos léteznek erkölcsileg rossz törvények (példának okáért azok, amelyek fenntartják a faji megkülönböztetés vagy a rabszolgaság rendszerét); ezektől eltekintve a törvények általában biztonságot és védelmet teremtenek és segítenek, hogy jobb legyen az életünk. A jó törvényeket helyes erkölcsi alapra helyezik, és mivel visszavezethetők Isten szeretetének törvényére, segítségükkel megismerhetjük a Törvényhozót, aki a legjobbat akarja nekünk.

Nyitó feladat: Milyen következményei lennének annak, ha eltörölnék a KRESZ szabályait (vagy esetleg a tulajdonjoggal kapcsolatos törvényeket)? Gondolkodjunk el ezeken! Nézzük meg, hogy milyen hatással lenne mindez az életünkre! Mindenképpen emeljük ki, hogy milyen védelmező hatása van a törvényeknek a mindennapi életünkben!

Beszéljük meg: Miért foglalkozik olyan sok polgári törvény az emberi kapcsolatokkal? Miért van szükség a törvényekre?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL! BIBLIAKOMMENTÁR

A reformáció óta gyakran szembeállították a *törvény* és a *kegyelem* kulcsfontosságú teológiai fogalmait. A reformátorok (és örökösök) a hit általi megigazulás hangsúlyozása miatt inkább negatívumként gondoltak a törvényre és a hiábavalóságát emlegették, meg azt, hogy lehetetlen érdemeket gyűjtve üdvösséget szerezni és a jöttöket a törvényhez mérni. A törvényt és a kegyelmet ily módon két külön világgént kezelik, egyazon dolog két végletének tartják.

Viszont ha alaposan megfigyeljük a törvény és a kegyelem fogalmát és egy más szemszögből, bibliai perspektívából közelítünk a témához, akkor látjuk, hogy a két fogalom ugyanannak az értelmének a két oldala, amelyeket nem szabad szembeállítanunk egymással. Az elmúlt évtizedekben bibliakutató teológusok felismerték, hogy a törvény mind az Ó-, mind az Újszövetségben Isten akaratának és jellemének megnyilatkozása. Tanulmányozása engedelmessegre int, alkalmazása örömmel tölt el. Az alábbi kommentárban a bibliai törvény három jellemzőjét vesszük szemügyre.

I. A Biblia törvénye széleskörű (Zsoltárok 119)

Ám még mielőtt megbeszelnénk ezeket a jellemzőket, fontos megjegyezni, hogy a „törvényt” a Szentírásban nem lehet mindig olyan könnyen elemezni és meghatározni, mint ahogyan azt a nyugati logikában és érvelésben járatosak minden bizonnyal megpróbálnák. Tudni akarjuk, hogy milyen törvényről beszélünk, és kitaláltunk olyan jelzőket, mint „erkölcsi”, „polgári” vagy „ceremoniális”, amelyekkel jellemezhetjük a törvényt egy bizonyos kontextusban. Miközben ezek a csoportosítások, megnevezések időnként a segítségünkre lehetnek, máskor nem megfelelőek. Például több héber kifejezés felcserélhetőnek tűnik: „törvény”-nek, „rendelet”-nek, „parancsolat”-nak, „szabály”-nak egyaránt fordíthatók vagy ezek szinonimáival helyettesíthetők. A 119. zsoltár Isten Igéjét magasztaló ószövetségi szövege a törvényre összpontosít, és legalább nyolc különböző héber szót használ a „törvény”-re. Ezeket a kifejezéseket felcserélve és különböző kombinációkban találjuk a 22 strófában. Gordon Wenham, ószövetségi kutató így ír: „A ‚törvény’ vagy a ‚tanítás’ magába foglalja mindazt, amit Isten kinyilatkoztatott Izraelnek, akár

Mózes öt könyvében, akár a Biblia más részeiben” (Gordon J. Wenham: *Psalms as Torah: Reading Biblical Song Ethically*. Grand Rapids, Michigan, 2012, Baker Academic. 97. o.). Olyan szorosan kapcsolódik Istenhez, a Törvényadóhoz, hogy ez áll Zsolt 119:10-ben: „*Teljes szívemből kerestelek téged: ne engedj eltévedeznem a te parancsolataidtól!*”

Elmélkedjünk: Mit tehetünk, hogy Isten törvényére ráhangolódjunk, ha a parancsolatoktól való eltévelyedés az Istentől való távolodást jelenti?

II. Isten törvénye jó és ajándék a teremtményeinek

(Zsolt 19:8)

Ahogy a teremtés „jó” volt (vagy „igen jó”; vö. 1Móz 1:4, 10, 12, 18, 21, 25, 31), úgy Isten törvényét is a jóság és a tökéletesség jellemzi. Zsolt 119:39 ezt mondja: „*jók a te ítéleteid*”, Zsolt 19:8-hoz hasonlóan fogalmazva: „*Az Úrnak törvénye tökéletes, megeleveníti a lelket; az Úrnak bizonyágtétele biztos, bölcsé teszi az együgyűt.*” Az Ószövetség a jóságot és a tökéletességet Istenre alkalmazza. A Törvényadóban és a törvényben ugyanazok az alapvető jellemvonások tükröződnek. Ebben az értelemben nem számít, hogy milyen típusú törvénnyel foglalkozunk. Mivel ez a törvény (mint Isten akaratának örök kifejezése vagy szóbeli kinyilatkoztatása egy történelmi helyzetben) Istentől ered, jó és ajándék a teremtményeknek (Neh 9:13). Hasonlót fogalmaz meg Pál Róm 7:12-ben (vö. 1Kor 3:7-15).

Elmélkedjünk: Hogyan tehet egyenlőségjelet a Szentírás a „jó ajándék” és a törvény közé?

III. Isten törvénye meghatározza Isten szövetségét népét

(Róm 9:31; 10:4)

Isten szövetségének kinyilatkoztatása népet teremt, vagy újszövetségi terminológiával: a hívók testét, amelyet az Isten jó törvényének való engedelmség jellemez. A szövetség által (az áldásaival és lehetséges átkaival) Isten a családjába fogadta népét. Azonban a szövetség feltételeinek figyelmen kívül hagyása isteni büntetést eredményezett, ahogy azt Izrael történelme részletesen bemutatja. Az Újszövetségben Pál használja „*az igazság törvénye*” (Róm 9:31) egyedi kifejezést. A törvény által nem lehet megigazulni, ellenben a törvény útmutató a megigazuláshoz, mert Istenhez, mint Törvényhozóhoz és Megváltóhoz kötődik. Édes – nem

keserű; nem mérgezi meg azokat, akik „belekóstolnak”, sőt általa teljesebb életet élhetünk.

Elmélkedjünk: Hogyan értelmezzük a törvényt Róm 10:4-ben a fentiek alapján? Válaszadáskor képzeljük bele magunkat egy római tanító szerepébe, aki vezeti a tanítványát!

IV. Törvény és élet

(3Móz 18:5; Jn 10:10)

A legteljesebb élet az isteni törvényhez (*torah*) hű élet. 3Móz 18:5 így fejezi ki ezt a gondolatot: „Tartsátok meg azért az én rendeleteimet és az én végzéseimet, amelyeket ha megcselekszik az ember, él azok által. Én vagyok az Úr.” Ez a vers (és még sok más, mint pl. Ez 18:5-9, Zsolt 119:93 és 5Móz 30:15-16) kiemeli a törvény és az élet közötti szoros kapcsolatot. Igen, az engedelmisség Izráel számára életet jelentett az ígéret földjén, de az engedelmisség elválaszthatatlanul kapcsolódik magához az Úrhoz, és egybecseng Jézus ismert kijelentésével Jn 10:10-ben: „én azért jöttem, hogy életük legyen”. Az igaz életnek lényeges eleme az engedelmisség és a Törvényadóval való szoros kapcsolat. Nem fizetség az örök életért az engedelmisség, hanem azokat jellemzi, akik már ízlelgetik az eljövendő mennyek országának életét, amely bizonyos értelemben már most az életük része.

Elmélkedjünk: Miért hajlamosak arra a keresztyének, hogy a törvény betartásával próbálják meg kiérdemelni a megváltást? Inkább engedniük kellene, hogy a törvény betartása a Jézus Krisztussal való napi kapcsolat eredménye legyen, hiszen Ő azért jött, hogy életet adjon.

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Amikor Isten eredetileg átadta Mózesnek a törvényeket, olyan országra mutatott előre, amelynek Ő a vezetője. Hogyan férnek össze Isten törvényei a szekuláris, állami törvényekkel? Magyarázzuk el!
- 2) Ötven évvel ezelőtt néhány magatartásformát, így például a homoszexualitást többnyire elfogadhatatlannak ítélték az emberek. Az azóta sok társadalomban végbement szemléletváltás nyomán már nem feltétlenül helytelenítik az ilyen életvitelt. Mi befolyásolja a társadalom hozzáállását, hogy mit tart erkölcsösnek és mit nem?

- 3) Miért mondjuk azt, hogy a Tízparancsolat még mindig érvényes, amikor a Biblia első öt könyvéből más törvényeket nem tartunk időszerűnek? Például a csecsemők nyolc napos korban történő körülmetélésének szokását. (Segítségképpen: lássuk meg az összefüggést Isten mint Törvényadó és a törvény mint jellemének a kinyilatkoztatása között, és ennek ismeretében vizsgáljuk a teljes képet!)
- 4) Jel 12:17 az Isten parancsolatainak való engedelmséget a jó és a rossz közötti végső konfliktus eseményeinek idején említi. A parancsolatok megtartása tényleg megmenti a végidőben élő maradékot vagy az csupán valami másnak a külső megnyilvánulása? Magyarázzuk meg a válaszukat!

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Hogyan kellene a keresztényeknek olyan törvényekhez viszonyulniuk, amelyeket irritálónak vagy lényegtelennek tartanak?
- 2) Jézus napjaiban a rabbik számtalan rendelkezéssel egészítették ki a törvényt, így próbálták meg Isten törvényét biztosítani. Hogy mutatjuk meg a világnak hetednapi adventistaként, hogy Isten törvénye megállja a helyét magunk alkotta kiegészítő paragrafusok sora nélkül is (például: szombaton mit tehetsz és mit nem)? Minden ilyen szabályalkotás rossz?

4. LÉPÉS: ALKALMAZD!

Feladat: A Tízparancsolat szabályainak az eltörlése milyen következményekkel járna az emberi kapcsolatokra és az Istennel való kapcsolatunkra nézve? Képzeld el, hogy gondolatban eltörlünk egy adott törvényt! Mi lenne a hatása annak, ha megszüntetnénk azt a bizonyos törvényt? Mire világít rá ez a feladat Isten törvényének a szükségességét illetően? Hogyan védi, állandósítja a törvény a boldogságunkat és a másokkal való kapcsolatunkat?

A GLOBÁLIS MISSZIÓS ÚTTÖRŐ REMÉNYSÉGET HOZ

Immanuel 29 éves, egy 2 000 fős faluban él

Kopp, kopp. Immanuel udvariasan kopogott a ház ajtaján. Senki sem jött ajtót nyitni, így újra kopogott, de már kicsit hangosabban. Éppen el akart menni, amikor mégis kinyílt az ajtó, egy nő jött ki, kisírt szemekkel.

Immanuel meglepődött, de aztán bemutatkozott. Elmondta, hogy imaalkalmat szervez a faluban, mindenhova bekopog, hogy meghívja az embereket. Az imaalkalommal egyidejűleg a gyerekek részére is tervez programot, lesz éneklés és érdekes történeteket is elmondanak.

Ahogy ezt végigmondta, az asszony megint elkezdett sírni, így Immanuel tudakolta, mi történt és segíthetne-e. „Olyan sok problémám van, nem is tudom, hol kezdjem – válaszolt a hölgy. – De talán a legnagyobb bánatunk a férjemmel, hogy nem lehet gyerekünk. Ez nagyon elszomorít mindkettőnket. Érdekes, hogy pont most kopogtatott be hozzánk, mert éppen azt határoztuk el, hogy még egyszer imádkozunk, mielőtt előkészülünk az öngyilkosságra. A férjemet egy hang arra biztatja, hogy ölje meg magát és engem is. Most tehát arra készülünk, hogy meghaljunk.”

Immanuel döbbenten hallgatta az asszony történetét, majd így szólt: „Kimondhatatlanul örülök, hogy éppen időben jöttem a jó hírrel! Szeretném, ha tudnák, hogy Isten szereti magukat! Hallottak már arról, hogy milyen csodálatos jövőt készít? Isten ismeri az életüket, és biztosan képes segíteni abban, hogy a későbbiekben boldogok lehessenek.” A hallottak hatására az asszony behívta Immanuelt a házba a férjéhez; olvastak a Bibliából, beszélgettek és együtt imádkoztak.

Immanuel a következő napokban még néhányszor újra meglátogatta őket. Szívesen tanultak vele a Bibliából. Továbbra is vágytak gyermek után, de elmúlt korábbi kétségbeesésük.

Immanuel egy éve dolgozik azon a településen. Úgy látja, hogy sokat tehet az emberekért, még ha munkát adni nem is áll módjában. Miközben összeismerkedik és elbeszélget a falubeliekkel és a gyerekeikkel, reménységet ad nekik és Istenhez vezeti őket.

Krisztus és a mózesi törvény

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: János 5:46

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Ismerjük fel, hogy Jézus adta Mózesnek a törvényeket a Sínai-hegyen!

Érezni: Tartsuk a törvényt Isten tökéletes ajándékának!

Tenni: Kövessük Jézus példáját azzal, hogy aktívan élünk Isten törvényeinek szellemében!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ:

I. Tudni: Jézus hozta az ószövetségi törvényeket

- A** Hogyan mutatott példát Jézus a törvényhez való ragaszkodásra?
- B** Hogyan viszonyult Jézus a mózesi törvényekhez?
- C** Hogyan járulnak hozzá a zsidóság törvényei ahhoz, hogy megértsük Isten megmentő kegyelmét és szabadításának korabeli, ill. jelenlegi erejét?

II. Érezni: Szeressük Isten törvényét!

- A** Hogyan viszonyult Jézus a törvényhez?
- B** Miért fontos, hogy Isten törvényét a velünk való szövetségének pozitív jeleként fogjuk fel?
- C** Elevenítsük fel a 119. zsoltárt! Emeljük ki azokat az igéket, amelyekkel Dávid – egy Isten szíve szerint való ember – leírja, hogyan érez Isten törvénye iránt!

III. Tenni: Éljük a törvény szerint!

- A** Mit érzünk Isten törvénye iránt? Hogyan változtathatjuk meg a hozzáállásunkat, ha nem szeretjük igazán?
- B** Hogyan viszonyulhatunk a törvényhez hasonlóan ahhoz, ahogy Jézus tette?

- © Milyen magatartásformánk, szokásunk kelthet a családjában vagy a barátainkban kedvezőtlen benyomást Isten törvényéről?

Összefoglalás: Attól függetlenül, hogy Jézus volt a Törvényadó, zsidó férfiként rá szintén érvényesek voltak a törvény előírásai. Bár bírálta azokat az emberi rendelkezéseket, amelyek elhomályosították a törvény lényegét, Ő is tisztelte a törvényt, szolgálata során pedig kiemelte Isten megmentő kegyelmét és erejét, amit bemutat általa.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi igé: Jn 5:46

A lelki növekedés alapja: Krisztus követőiként úgy kell viszonyulnunk a törvényhez, ahogy azt Ő tette; meg kell értenünk a szépségét, az erejét és azt, hogy Isten jelleme mutatkozik meg benne!

Túl gyakran vélekednek negatívan a törvényről és ebből eredően a Törvényhozóról. Sokan az Újszövetség Jézusát kedvesnek és könyörületesnek látják, míg az Ószövetség Istenére szigorú mennyei rendőrként tekintenek, aki törvények sorát erőszakosan próbálja ránk kényszeríteni. Elfelejtjük, hogy Isten – a Szentháromság – hozta létre az Ószövetség egész törvényrendszerét. Jézus a törvényre alapozott életet mutatta be. Egyedül a Szentlélek ereje által követhették az első keresztények Jézus példáját abban, hogy Isten törvényének szellemében éljenek a mindennapokban.

Ellen G. White a következőképpen hangsúlyozza Isten törvényének központi szerepét: „Sátán úgy okoskodott, hogy Krisztus halála behozta a kegyelmet a törvény helyére. Jézus halála nem változtatta meg, nem törölte el és még a legkisebb mértékben sem csökkentette a Tízparancsolat törvényeit. A Megváltó vére által az embereknek adott csodálatos kegyelem alapozza meg Isten törvényét. Az ember bukása óta Isten erkölcsi uralma és kegyelme elválaszthatatlan. Kéz a kézben járnak a törvényekben. *'Irgalmasság és hűség összetalálkoznak, igazság és békesség csókolgatják egymást'* (Zsolt 85:11)” (*Faith and Works*. 30. o.).

Kezdő feladat: Miért van az, hogy a szórakoztatóipar hírességeit tömegek követik, és úgy viselkednek, mint a bálványaik, még az életmódjukat

is lemásolják, a keresztyények pedig csak tétovázva követik Krisztus törvénytisztelő életmódját? Gondolkodjunk el erről az osztályban! Próbáljuk meg mindkét csoport indokait megnevezni!

Beszéljük meg: Egyszer ezt mondta egy mérges rendőr: „Ha valódi változást akarunk elérni a bűnözés csökkentése terén, a bűnözés gyökerét kell megtámadni - meg kell szabadulnunk a törvényektől!” Milyen hatással lenne ez a bűnözésre? Ezt továbbgondolva, milyen kihatása lenne egy ilyen megoldásnak vallási közegben, szintén a bűn problémájával kapcsolatban?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL! BIBLIAKOMMENTÁR

A kommentár Gerald A. Klingbeil: *Bridging the Gap: Ritual and Ritual Text in the Bible*. (Bulletin for Biblical Research Supplements 1. Winona Lake, Indiana, 2007, Eisenbrauns.) c. írása alapján készült.

I. A szertartás ereje

(*Olvassuk át az áldozati törvényeket 3Mózes 4. és 16. fejezeteiben!*)

Sok protestáns (hetednapos adventisták is) kellemetlennek tartja a szertartásokat. Ugyanakkor a szertartás része a mindennapjainknak, még ha nem is mindig vesszük észre. A szertartás átalakít, parancsol, kezdeményez, összpontosít, kommunikál és sok más feladatkört is betölt a vallási (és hétköznapi) életben. Gondoljunk a politikai szertartásokra (pl. a köztársasági elnök eskütételére) vagy azokra, amelyek az élet fontos fordulópontjait jelölik (mint például a felnőtté válás, a házasságkötés vagy a halál)! A szertartások nyilvános természete segít megérteni az összetett jelenségeket. Csak képzeljünk el néhányat az ószövetségi idők áldozati szertartásából (pl. a 3Mózes 4. fejezetében leírt bűnért való áldozatot) és azt, ahogyan szóltak ezek a szertartások az Izraelben élőeknek (de még a környező népeknek is)! Az ártatlan és drága állat halála egyértelműen mutatta a bűn árát. Jelképes volt, hogy az egyén bűne kézzátétellel átszállt az állatra. Valaki másnak kellett az árat megfizetnie. Miután a vért összegyűjtötték, rákenték az oltárra, majd bevitték a szentélybe és meghintették vele a szentek szentjét elkülönítő kárpitot. Az állatot elégették; évente egyszer pedig, az engesztelés napján meg kellett „tisztítani” a „bűnnel meghintett” szentélyt a szennyeződéstől (3Mózes 16. fejezet).

Összefoglalás: Mit éreznénk, ha egyszer részt vennénk az engesztelés napjának szertartásán? Mit értenénk meg a bűnről, a kegyelemről és Isten megváltási tervéről? Gondosan olvassuk el 3Mózes 16. fejezetét, és kövessük a fő cselekményt! Gondoljuk végig, hogy mit jelképez a szertartás! Hogyan kapcsolódik Jézus Krisztus halálához és szolgálatához? (Sok nem nyugati kultúrában több a szertartás, ezért jobban tudják értékelni a bibliai szertartásokat és azok tanítását.)

II. A szertartás prófétai kritikája

(1Sám 15:22; Hós 6:6; Ám 5:21-27)

Legyen akármilyen tanító jellegű a szertartás, könnyen akadállyá is válhat, főleg az állandó ismétlés során. Sok bibliai próféta kritizálta a szertartás tartalmát veszített felfogását. Vegyük például 1Sám 15:22 versét: *„Vajon kedvesebb-e az Úr előtt az égő- és véres áldozat, mint az Úr szava iránt való engedelmesség? Ímé, jobb az engedelmesség a véres áldozatnál és a szófogadás a kosok kövérénél!”* Sámuel erősen dorgálta Saul királyt, aki úgy gondolta, hogy alkudozhat az isteni parancsolatoknak való engedelmesség tekintetében. Megkímélte a pogány királyt, a legjobb állatokat és mindazt, amit értékesnek tartott (1Sám 15:9). A 22. vers nyomatékosan emlékeztet arra, hogy a szertartásból sohasem válhat öncélú szentség, hanem megfelelő hozzáállással és gondolkodással kell viszonyulni hozzá.

Két évszázaddal később Hóseás is ezt mondja: *„Mert szeretet kívánok én és nem áldozatot: az Istennek ismeretét inkább, mintsem égőáldozatokat”* (Hós 6:6). Hóseásnak a szentélyben végzett szertartásról szóló bíráló megjegyzése szintén a hozzáállásra és a tettek iránt irányul. A próféta két fontos héber kifejezést használ, az egyiket a szövetségi hűsége (*heszed*), a másikat az emberekkel kapcsolatos bánásmódra (*da'at*). Izráel népe szorgalmasan vitte az áldozatokat, csak az életük mást fejezett ki: ahogyan az özvegyekkel, az árvákkal vagy a szegényekkel bántak, amit imádtak, kifejezte, valójában hogyan viszonyulnak Isten dolgaihoz. Valahogy nem sikerült egymás iránt a szövetség jóvoltából tapasztalható kegyelmet gyakorolni, csupán a kegyesség látszatát mutatták.

Hasonló elveket fejez ki Ám 5:21-27 és Ézs 1:15-18 is. Izráel prófétái emlékeztették Isten szövetséges népét, hogy a szertartás előírásainak rituális követése nem helyettesíti az Isten és a felebarát iránti helyes magatartást. A próféták nem az isteni ihletésű törvényeket és szertartá-

sokat bírálták, hanem a mechanikus, lélektelen, átgondolatlan alkalmazást.

Elmélkedjünk: Miért ihletné Isten arra a prófétákat, hogy bírálják az általa elrendelt, minden részletre kiterjedően kidolgozott áldozati rendszert?

III. Jézus, a szertartások és az I. századi judaizmus

(Olvassuk el az úrvacsora eseményeit leíró János 13. fejezetében!)

A szertartásoknak fontos szerepe volt Jézus idejében. A templom volt a zsidó teológia és a hit gyakorlásának helyszíne. Amikor megvizsgáljuk a holt-tengeri tekercseket, amelyek körülbelül a Jézus születése előtti században keletkeztek, megértjük a szertartások mindent átható jelenlétét az akkori zsidóság életében. A megtisztulást, a szertartásos mosakodásokat és az áldásokat mind rituális tettekkel fejezték ki. Robert Kugler bibliakutató így ír: „Az időszámítási módjunktól kezdve az étel elfogyasztásáig, a reggeli felkeléstől az esti lefekvésig, az imádkozási szokásaiktól a testük tisztaságának vizsgálatáig, a közösségbe való belépésüktől az abból való kilépésükig, Kumrán lakosainak a tetteit többé-kevésbé változatlan sorrendben végzett szertartásos cselekedetek és kifejezések uralták, amelyeknek az volt a célja, hogy általuk közelebb kerüljenek Istenhez” (*Making All Experience Religious: The Hegemony of Ritual at Qumran. Journey for the Study of Judaism*. 33.2. Leiden, 2002, Koninklijke Brill NV. 131-152. o.).

Jézus ilyen környezetben született és nőtt fel. Az előírt időben körülmélték (Lk 2:21). Szülei kifizették az elsőszülött után járó díjat (Lk 2:22). A későbbiekben ellátogatott a templomba és részt vett a páska szertartásán. Ugyanakkor Jézus többször is tudatosan szembehelyezkedett bizonyos zsidó gyakorlatokkal (Mt 15:1-2). Amikor a halála előtt eljött a páska ünnepének ideje, módosította a meglévő rituálét (páska) és új tartalommal töltötte meg a szertartást, amely azóta a halálára és a feltámadására emlékezteti a tanítványait (János 13; Mt 26:17-30). A keresztyének világszerte máig megemlékeznek az úrvacsoráról. Sőt a hetednapos adventisták minden úrvacsorai alkalmon gyakorolják az alázat szolgálatát, a lábmosást, felidézve, hogy Jézus is megmosta a tanítványok lábát. Az úrvacsorai rendtartás Jézusnak egy fontos kinyilatkoztatása, amelyben kihangsúlyozta a templomi szertartások leglényegesebb üzenetét; de ez a szertartás

nemcsak a Messiásra mutatott előre, hanem alkalmas eszköz lett az új föld felé vezető út bemutatására. (Hasonlóan a keresztséghez, ami által a keresztény élet alapvető kulcsfogalmai elevenednek meg.)

Elmélkedjünk: Hogyan tehetnénk az úrvacsorát még tartalmasabbá? Milyen elemek segítenének „emlékezni” és melyek készítenének cselekvésre?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Mit árulnak el a ceremóniális törvények Istenről és a jelleméről?
- 2) Gondoljunk az összes olyan szertartásra, amely kapcsolatba hozható Jézus halálával és Izráel áldozati rendszerével! Jól figyeljünk Jézus halálának idejére és helyszínére!
- 3) Mennyiben változik meg a hozzáállásunk, amikor ráeszmélünk, hogy Jézus hozta a törvényeket?

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Jézus nemcsak Isten törvényeinek, hanem az isteni időzítésnek is alávetette magát (Jn 7:8). Hogyan élhetünk mi is Isten törvényének és időrendjének keretei között a mindennapjainkban?
- 2) Hogyan viszonyuljunk azokhoz, akiknek az életvitele nincs összhangban Isten törvényeivel? Másképp bánnánk velük, ha a gyülekezeti család tagjai lennének?
- 3) Jézus zsidóként élt és azonosult kultúrája minden pozitívumával, de elzárkózott a negatív vetületeitől. Melyek a kultúránk pozitív részei, amelyekre büszkék lehetünk, és melyek a negatív oldalai, amelyektől el kellene zárkózunk?

4. LÉPÉS: ALKALMAZD!

Feladat: Hogyan viszonyulna Jézus a kultúránk egyes részeihez, ha itt és most élne? Képzeld el! Mit enne? Mit gondolna, mondana, érezne a sportok és a politika kapcsán? Lenne-e Facebook profilja? Filmnézéssel töltene-e a szabadidejét? Támasszuk alá válaszainkat Jézus életéből vett példákkal, és mutassuk be, hogy milyen elvek szerint élt, mi hatott az életmódjára!

MÁR NEM VAGYOK EGYEDÜL

Manusha Parisapogu a Flaiz Adventista Főiskola diákja Indiában

Négyéves koromban az apukám elhagyott minket, édesanyám pedig öngyilkos lett. Többé nem láttam az apukámat sem. A nagymamámmal maradtam egy rövid ideig. Amikor beírtak az első osztályba, az árvák intézetébe kerültem. Tizedikes koromig voltam ott.

Nagymamám 13 éves koromban halt meg, így csak a nagybátyáim maradtak, akik gondoskodhattak rólam. Indiában megszokott dolog, hogy a nagybácsi gondját viseli az árvának, velem viszont egyik nagybátyám sem törődött. Én mégis a nagybátyáimhoz mentem dolgozni az iskolai szünetekben, hogy keressek egy kis pénzt a könyveim és egyéb költségek fedezésére.

Jó tanuló voltam, remek jegyeket kaptam, viszont a nagybátyáim gyermekei nem. Ez irigységet váltott ki bennük irántam, és a 10. osztály elvégzése után többé egyáltalán nem törődtek velem. Elvárták, hogy gondoskodjak magamról. Az iskola igazgatója azonban segített továbbtanulni a középiskolában. Azt is jó eredménnyel fejeztem be.

Gyakran tanultam együtt a legjobb barátommal, Mobinával, aki keresztény családból származott. Egy nap a nagybátyja azt javasolta, hogy én is az adventista főiskolán tanuljak tovább. Tudta, hogy jól tanulok, és mondta, hogy kaphatok ösztöndíjat, mivel nehéz helyzetben vagyok. Elvitt a főiskolára, ahol találkoztam az igazgatóval, beszéltem neki a helyzetemről, így támogatta az ösztöndíjkérelmemet.

Matematikát, fizikát, informatikát és angolt tanulok. Eddig telegu nyelven tanultam, az utóbbi időben viszont már angolul írom a legtöbb dolgozatomat, és továbbra is jók a jegyeim. Mielőtt a Flaiz Főiskolára jöttem, semmit nem tudtam az adventistákról. Korábban soha nem voltam szombaton gyülekezetben. Mostanában szerdánként és péntekenként is elmegyek a gyülekezetbe a társaimmal.

A legutóbbi imahéten jelentkeztem keresztségre. A gyülekezet lett a családom. Most már Isten családjának vagyok a tagja, sokkal nagyobb a családom, mint valaha is álmodtam! Egyetlen gyerek voltam, de most már van sok testvérem. Ez csodálatos!

Szeretnék matematikát és szanszkrit nyelvet tanítani. Remélem, Jézus gondoskodni fog erről is, mint eddig mindenről!

Krisztus és a vallási tradíció

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: *Máté 15:8-9*

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: A vallási szokások sosem helyettesíthetik Isten törvényét!

Érezni: Győződjünk meg arról, hogy Isten a hagyományok felett áll!

Tenni: Hagyjuk, hogy a Szentlélek a szívből fakadó igazságot munkálja bennünk!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ:

I. Tudni: Az emberi szabályok és törvények nem emelhetők Isten szabályai és törvényei fölé!

- A** Hogyan kerültek Isten Szavával egy szintre a vallási hagyományok, amelyeket eredetileg nemes szándékkal vezettek be?
- B** Hogyan tett Jézus különbséget Isten törvénye és az emberi tradíciók között?
- C** Miért bírálta annyira Jézus a farizeusok tanításait?
- D** Hogyan szorultak háttérbe a törvények a hagyománytisztelet következtében, holott a hagyományok azért alakultak ki, hogy az emberek jobban betartsák a törvényeket?

II. Érezni: Isten törvénye előbbre való az emberi tradíciónál

- A** Hogyan kerülhetjük el a „jobb vagyok nálad” hozzáállást azokkal szemben, akik nem tartják be Isten törvényének összes előírását?
- B** Hogyan szakadhatunk el a rutin vagy a jól ismert szokások nyújtotta biztonságérettől, hogy még hűségesebben ragaszkodjunk Isten törvényeinek előírásaihoz?

III. Tenni: Az igazság, ami a szívben és otthon kezdődik

- A** A „rabbi” azt jelenti, hogy „mester” vagy „tanító”. Hogyan tanítja meg egy tanár a diákjait az önálló gondolkodásra?

B Hogyan kerülhetjük el, hogy az Isten törvényéről szóló magyarázatainkat a törvény szintjére emeljük?

Összefoglalás: Egy teremtménynek sincs joga megváltoztatni Isten törvényét, ami állandó és változhatatlan.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi igé: Mt 15:8-9

A lelki növekedés alapja: Noha az egyházban megvan a helye, szerepe a hagyománynak, senkinek sincs joga vallási szabályokat hozni és az isteni törvénnyel egy szintre emelni azokat.

Figyeljük meg, hogyan bont ajándékot egy pici baba! Feltehetően legjobban a csomagolás fogja érdekelni és önfeledten játszik majd a csomagolópapírral; megkóstolgatja a színes masnikat, miközben magáról az ajándékról megfeledkezik. A kicsik gyakran sírva is fakadnak, amikor elveszik tőlük a csomagolást, mert többre értékeli azt a meglepetésnél.

Jézusnak a törvény tanítóival való konfliktusaiban sokan annak bizonyítékát látják, hogy nem tisztelte a törvényeket. E heti tanulmányunk közben megértjük, hogy Ő a vallási hagyományok „csomagolását” akarta eltávolítani, és az emberek szívébe rejtett törvényt Isten igaz ajándékaként igyekezett bemutatni.

Nyitó feladat: Képzeld el, hogy egy új stoptáblát helyeztek el a városunkban! A mi feladatunk az lenne, hogy rávegyük az embereket, álljanak meg a stoptáblánál. Találjunk ki lehetséges megoldásokat, mint pl.: egy figyelmeztető lámpa a tábla előtt; képzés a vezetőknek; egy hirdetés a helyi médiában; valakit odaültetünk, aki figyeli a szabályszegőket; büntetések kilátásba helyezése, ha nem állnak meg. Melyik módszerrel vagy módszerekkel tudnánk a leginkább megállítani az embereket a táblánál? Miért?

Beszéljük meg: A fertőzésről úgy gondoljuk, hogy kívülről jön. Ha megérintünk vagy megesszünk valamit, amit baktériumok fertőztek meg, akkor megbetegszünk. Jézus azt tanította, hogy a lelki fertőzés más természetű. Mi az és Jézus szerint honnan származik (Mt 15:10-20)?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL! BIBLIAKOMMENTÁR

A „Hegedűs a háztetőn” c. klasszikus film egy zsidó család történetét mondja el, akik valahol Oroszországban éltek a XX. század elején, az első pogromok idején. A család kétségbeesetten figyel, amint az ősi tradíciókat semmibe véve mennek férjhez az eladósorba kerülő lányok. A szülők, Tevje és Golde siratják a hagyományok eltűnését, tekintélyvesztését; úgy érzik, olyan világban élnek, amit nem értenek.

A megváltás történetében fontos fordulópontnak számít Jézus és a korai egyház küzdelme a tradíciókkal. Az isteni törvényt és a Messiást illetően a zsidók látását nagyrészt elhomályosította a hagyományok „csomagolása”.

Jézus feltámadását és mennybemenetelét követően az új keresztény egyház kis lépésekkel haladt a Messiás eljövételének és küldetésének teljes megértése felé. A Szentlélek vezetésével lassan, de biztosan eltávolodtak régi hagyományaiktól és olyan teológiai felfedezésekre jutottak, amelyek nem voltak mindig magától értetődőek. A következő részben két olyan fontos momentumot vizsgálunk meg, amikor a korai egyház teológiai fejlődése során a tradíció összeütközésbe került a Szentírással.

I. A templom és a korai egyház

(ApCsel 2:46-47 és 3. fejezet)

Jeruzsálem nemcsak a zsidóság központja volt, hanem a kereszténység szülőhelye is. Jézus mennybemenetele után az apostolok és a tanítványok naponta jártak a templomba, és kisebb csoportokban házanként törték meg a kenyeret (ApCsel 2:46-47). A szövegkörnyezet arra enged következtetni, hogy az imádkozás és a Szentírás olvasása (és magyarázata) állt a középpontban, ami inkább jellemző volt a zsinagógákra, mint a templomra, hiszen azt az áldozatok és adományozás színhelyének tekintették. Fontos, hogy az ima és az igetanulmányozás nyilvános volt, amire egyre többen felfigyeltek, sőt csatlakoztak hozzájuk.

ApCsel 3:1 szerint Péter és János az imádság órájában ment a templomba. A templom volt a jeruzsálemi zsidóság számára az istentisztelet központi helye, de érdemes elgondolkodni azon, hogy hogyan viszonyultak az őskeresztények az áldozati rendszerhez és a napi áldozatokhoz (héberül *tamid*). A sánta meggyógyítása (ApCsel 3:2-10) után a két tanítvány arra

használta fel a csoda által keltett izgalmat, hogy ószövetségi idézetekkel az evangéliumról prédikáljanak (ApCsel 3:11-26). A templomi vezetők letartóztatták őket és a Szanhedrin elé kerültek, majd „*megfenyegetvén, elbocsáták őket*” (ApCsel 4:21). Hogyan reagált Péter és János, meg a többiek a zsidó Főtanács tiltására, fenyegetésére? Emberileg nézve, szerény halászként, félelmükben talán meghajolhattak volna, de legalább elhallgathattak volna. Ám nem ez történt. Teológiai paradigmaváltás következett be, és a Szentlélek vezetésével alázattal, mégis bátran hirdették a feltámadt Krisztus üzenetét (ApCsel 4:31). Ahelyett, hogy továbbra is a templomot tartották volna a zsidó teológia központjának, megértették, hogy a megöletett Bárány, Jézus Krisztus áll teológiájuk középpontjában. A templom megfelelő hely a prédikálásra és a tömegek megszólítására, de elvesztette egyedülálló teológiai jelentőségét.

Elmélkedjünk: Milyen stratégiával bogozta ki az őskeresztény egyház az Isten törvénye és az emberi hagyományok közötti kapcsolatot? Segítségünkre lehetnek nekünk is ezek a stratégiák, amikor a törvény és az életmód kapcsolatáról beszélgetünk?

II. A korai egyház és a pogányok

(ApCsel 6:1-7 és 10. fejezet)

Az őskeresztény egyház gondolkodásában a második legnagyobb váltás a nem zsidó származású hívőkhöz (pogányokhoz) való viszonyban jelentkezett. A Kr. u. I. században élő zsidók nem léphettek be pogányok házába, mert akkor ceremonális értelemben tisztátalanná váltak volna. Jézus főként zsidók között végezte szolgálatát, valószínűleg azért, mert nem akart előítéletet ébreszteni és mivel az evangéliumot először Isten szövetséges népe között kellett hirdetni (Dán 9:24; Róm 1:16).

Az őskeresztény egyház továbbra is többségében zsidókból állt (lásd ApCsel 6:1-7; zsidó származású keresztényeket választottak meg diakónusoknak). A jeruzsálemi templomban prédikáltak (ahol többnyire zsidók és a megtértek imádkoztak) és Jeruzsálem lakosainak hirdették Jézus üzenetét. Filep, az egyik újonnan megválasztott diakónus (ApCsel 6:1-7) volt az első, aki a judaizmus komfortzónáján kívülre merészkedett. Elutazott Samáriába (ahol a samaritanusok éltek) és ott hirdette az evangéliumot. Rengetegen hallgatták üzenetét és sokakat győztek meg csodái (ApCsel 8:4-8). Később Filepet a Jeruzsálem és Gáza közötti úton találjuk,

miközben a szerecsen komornyikkal – ő is talán a zsidó hit új követőinek egyike volt – beszélget, aki az ézsaiási tekerceket olvasta (ApCsel 8:26-39). Miután megértette, hogy a szenvedő Messiásról szóló magyarázatok Jézus Krisztusra utaltak, készen állt a keresztségre. Filep tovább folytatta a prédikálást Palesztina nem zsidó területein, majd Cézareában kötött ki, ahol később evangélistaként lett ismert (ApCsel 21:8-9).

Míg Filep az új zsidó hívőkkel és samaritánusokkal foglalkozott (akik némiképp kötődtek a zsidókhoz, bár nem szívték őket igazán), addig Péternél közvetlen isteni beavatkozásra volt szükség, hogy át tudjon lépni a hagyomány küszöbén, ami gátolta, hogy a korai egyház más népeknek is prédikáljon. Az *apostolok cselekedetei* 10. fejezete örökíti meg két csodálatos látomás történetét a római századosról, a zsidó halászlőről és a Szentlélek hatalmas tetteiről. Fontos megjegyezni, hogy ezt az új nézőpontot Isten mutatta meg és nem egy bizottság vagy a vezetőség döntötte el. Amikor Péter Joppében a ház tetején imádkozik, kap egy látomást: egy nagy lepedőt lát leereszkedni a mennyből, tele állatokkal. Ebben a látomásban Pétert egy mennyei hang is megszólítja: „*öljed és egyél*” (ApCsel 10:13). Hevesen tiltakozik, mert a lepedőben tiszta és tisztátalan állatok is voltak. Ez háromszor játszódik le, majd Péter a látomás jelentésén kezd gondolkodni.

Nyomban érthetővé válik az üzenet, amint Kornéliusz, a római százados emberei kopognak az ajtón és kérik Pétert, hogy látogassa meg urukat Cézareában. Péternek majdnem két napja volt arra, hogy eltöprengjen a látomás jelentésén, és mikor végül találkozik a római századossal egy pogányokkal teli házban, akik Isten Szavát akarják hallani, minden világgossá válik előtte. A szolgálát átlép a nemzeti és kulturális határokon és hagyományokon.

Elmélkedjünk: Milyen lépésekre volt szükség ahhoz, hogy Péter meggyőződjön a pogányoknak való prédikálás fontosságáról? Olvassuk el *Az apostolok cselekedetei* 10. fejezetét, és figyeljük meg a főbb pontokat!

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkoztató kérdések:

- 1) Nem volt mindig rossz a rabbik hatása. Nézzük meg ApCsel 5:27-39 szakaszát! Mivel érvelt Gamáliel? Milyen hatást tett a Nagy Tanácsra?

- 2) Van egy angol mondás, amit így fordíthatunk: „Ügyelj a fillérekre, akkor a forintokra nem lesz gondod!” Vajon ha az ember képes odafigyelni az életmódját érintő szabályokra, akkor magától értetődően be tudja tartani a nagyobb horderejű törvényeket, így pl. a Tízparancsolatot? Fontoljuk meg alaposan az érveinket!
- 3) A legtöbb kultúrában tisztelték az idősek bölcsességét és tapasztalát. Követték tanácsait és a következő generációknak továbbadták a hagyományt, az értékeket. Modern világunkban kevés idő vagy tér jut az időseknek és a hagyományoknak. Jézus is ezt az irányzatot támogatná vallási téren? Miért vagy miért nem? (Idézzük fel, hogyan viszonyult a vének tanításaihoz Máté 15. fejezetében!)

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) A barátság kétirányú utca. Ha szeretnénk másokra hatást gyakorolni, meg kell ismernünk őket. Hogyan barátkozhatunk világiakkal anélkül, hogy mi is felvennénk szokásaikat?
- 2) Jézus azt mondta, „*hogyha a ti igazságotok nem több az írástudók és farizeusok igazságánál, semmiképpen sem mehettek be a mennyeknek országába*” (Mt 5:20). Milyen reménységünk van a mennybe jutásra?
- 3) A rabbik, akik eredetileg a hagyományokat őrizték, nagyon tisztelték az Írást, és nem állt szándékukban írásaikkal elterelni a figyelmet Isten Szaváról az emberi tradíciók felé. Mit tehetünk a gyakorlatban, nehogy neves teológusok, előadók vagy lelkészek foglalják el az Isten Igéjével való személyes kapcsolat helyét az életünkben?

4. LÉPÉS: ALKALMAZD!

Feladat: Képzeljük el, hogy misszionáriusok vagyunk egy eddig ismeretlen népcsoport között! Istentiszteleteket akarunk indítani. Szombatünneplésünk jelenlegi gyakorlatából mit tartanánk meg és mely hagyományokhoz nem ragaszkodnánk? Miért?

BIZONYSÁGTEVÉS ÉS A TÖRVÉNY

Geetha 33 éves, Chennaiban dolgozott, amíg el nem veszítette a munkáját a szombathatár miatt

Édesapám katolikus, édesanyám hindu, de gyerekként egy karizmatikus gyülekezetbe jártam, mert az közel volt. Ott kaptam egy Újszövetséget, amit olvastam, de *A jelenések könyvét* nem értettem.

Egyszer meghívtak egy adventista összejövetelre. A lelkész éppen *A jelenések könyvéből* prédikált. Péntekenként rendszeresen részt vettem a bibliatanulmányozáson, és egyre több mindent megértettem ebből az izgalmas könyvből. A szüleimet eleinte nem zavarta az érdeklődésem, később viszont mégis elleneztek, hogy a gyülekezetbe járok.

Egy ügyvédi irodában dolgoztam, hetente hat napot. Kértem, hogy szombaton ne kelljen dolgoznom, de a vezető elutasította a kérésemet. Azt mondta, válasszak a munka és Isten között. „Istent fogom követni” – válaszoltam.

Szüleim csalódtak bennem, mivel a fizetésemről függtek ők is. Kértem Istent, hogy segítsen olyan munkahelyet találni, ahol megtarthatom a szombatot. Hat hónap múlva találtam egy gépirói állást egy adventista cégnél. Hálás voltam Istennek, és azóta az édesapám is érdeklődni kezdett a vallásom iránt, őt viszont eléggé aggasztja, hogy a szombathoz való ragaszkodás miatt elveszítheti a munkahelyét.

Mielőtt otthagytam az ügyvédi irodát, egy 29 éves ügyvédnőnek, Kalaivaninak segítettem megismerni az adventista tanítást. Elhívtam a gyülekezetünkbe. Másutt a lelkész úgy fejtegette a bibliai szakaszokat, hogy egy vershez több történetet is mondott. De az adventista lelkész másként tanított, és Kalaivaninak nagyon tetszett, hogy mindent a Bibliából magyarázott meg. Az adventista istentiszteletet sokkal visszafogottabbnak érezte. Komolyan elgondolkodtatta a mértékletességről szóló tanítás is, és Ellen G. White írásai szintén segítettek a Biblia megértésében.

Az iroda igazgatója Kalaivanit is megfenyegette, hogy elbocsátja, ha szombaton nem akar bemenni dolgozni, sőt azzal is, hogy visszafizettesse vele az anyagi támogatást, amit korábban az iroda adott neki. Kalaivani ezt az összeget úgy 14 év alatt tudná visszafizetni; mégis felmondott, de két napon belül talált egy másik munkát, hasonló fizetéssel és szabad szombattal! Most ő is keresztségre készül.

Krisztus és a törvény a Hegyi Beszédben

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Máté 22:37

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Jézus nem a törvény eltörléséért jött, hanem hogy a lényegét hangsúlyozza!

Érezni: A törvény nemcsak a tettek, hanem a szándék tekintetében is érvényes!

Tenni: A Lélek irányítsa tetteinket, gondolatainkat és szándékainkat, ne a látszat!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: Szeretetből tartsuk be a törvényt!

- A** Miért állították Jézusról az ellenfelei, hogy a törvény eltörlésén munkálkodott?
- B** Minek a beteljesedéséről szól Mt 5:18?
- C** Miben különbözött Jézus és az írástudók, farizeusok törvénytisztelete?

II. Érezni: Rengeteget számít a szándék!

- A** Voltak, akik azzal vádolták Jézust, hogy túl engedékeny a bűnnel. Mt 5:29-30 szerint hogyan viszonyult Jézus a bűnhöz?
- B** Mit érezhettek a tanítványok, amikor Jézus a törvénytisztelet szándékát illetően tanította őket (Mt 19:10)?
- C** Jézus arra figyelmeztetett a hamis eskü kapcsán, hogy nem alapozhatjuk ingatag érzésekre az egymásnak és Istennek tett ígéreteinket. Hogyan mutat rá erre Mt 5:33-37 szakaszában, amikor a „*Hamisan ne esküdjél*” parancsot a szokottnál szélesebb körben értelmezi?

III. Tenni: Engedjük, hogy a Szentlélek munkálkodjon bennünk és általunk!

- A Miért könnyebb bármit megtenni, mint a hozzáállásunkon változtatni?
- B Hogyan lehet az igenünk *igen* és a nemünk *nem*? Hogyan élhetünk úgy, hogy fogadkozás nélkül is szavahihetőnek tartsanak?

Összefoglalás: Jézus a Hegyi Beszédben nyilvánvalóvá tette, hogy nem a törvény eltörlése a célja, sőt küldetése éppen a törvény felmagasztalása volt. Azért jött, hogy ráébresszen: a törvény megtartásához szükségünk van a Szentlélek segítségére.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi ige: Mt 22:37

A lelki növekedés alapja: Nem lehet Isten törvényére pusztán szabálygyűjteményként gondolni. Megtartása egy életforma melletti teljes elkötelezettséget igényel, amelynek során elfogadjuk, hogy a Szentlélek ad erőt a tettekhez, Ő irányítja gondolatainkat, szándékainkat.

Csak tanítóknak: E heti leckénkben megnézzük, hogy mennyire széleskörű Isten törvénye, és milyen lelkülettel kell viszonyulnunk hozzá. Látni fogjuk, hogy nem elég Isten törvényéről elméletben tudni; egész lényünket át kell hatnia!

Egy történet szerint egy gazdag embernek egy meredek hegytetőn állt a kastélya. Veszélyes hegyi út vezetett fel az épülethez és az egyik fal mentén mély szakadék tátongott. A gazdag ember új sofőrt keresett és meghirdette az állást. Hárman jelentkeztek. Tamás, az első jelentkező meglehetősen magabiztos férfi, autóversenyző volt. Furcsamód az interjú alatt a gazdag ember egyetlen kérdést tett csak fel: „Mennyire tudja megközelíteni a szakadékot?” Tamás úgy érezte, itt a pillanat, amikor beszélhet arról, milyen remekül irányítja a járművét és soha egyetlen versenyben sem veszített, meg hogy még a legnagyobb sebességnél is biztonsággal uralja a versenyautót. „De mennyire merészkedik közel a szakadék széléhez?” - tette fel újból a kérdést a gazdag ember. Rövid töprengés után Tamás így válaszolt: „Szerintem biztonságosan tudnám kezelni a kocsiat meg akár a szakadéktól egy méterre is.”

Sámuel, a második jelentkező még határozottabb volt. Kaszkadőrként hajtott végre autós mutatványokat filmforgatásokon. Nem ismert félelmet a volán mögött. Amikor megkérdezték tőle, hogy milyen közel tudna menni a szakadék széléhez, nyomban rávágta: „Bármilyen járművet elvezetek a szakadék mentén, ha kell a szélétől akár fél méterre is, de gond nélkül még az egyik kereket ki is lógathatom az útról.”

Zsolt volt az utolsó. Nem büszkélkedhetett különleges vezetési képességgel. „Zsolt, milyen közel tudná vinni a kocsit a szakadék széléhez?” - kérdezte a gazdag ember. „Nem tudom, uram. Tériszonyom van, a lehető legtávolabb maradnék a szélétől!” Zsolt kapta meg az állást.

Kezdő feladat: A történet elmondása után kérdezzük meg az osztálytól, hogy egyetértenek-e a gazdag ember választásával! Hogyan viszonyul Tamás, Sámuel és Zsolt a gravitáció törvényéhez? Tulajdonképpen egyikük sem akarta szándékosan megsérteni a biztonságos közlekedés szabályait.

Beszéljük meg: Miben hasonlított Tamás és Sámuel gondolkozása ahhoz, ahogy a Krisztus korában élő zsidók viszonyultak a törvényhez?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL! BIBLIAKOMMENTÁR

I. Isten országáról

(Mt 5:17-48)

Mt 5:17-48 szakasza része a Hegyi Beszédnek, és Jézus szolgálatának egy kulcsfontosságú pillanatát örökíti meg. Jézus szolgálatának mindjárt az elején megkülönbözteti Isten országát a föld urának királyságától, a mára közismert példázatok és magyarázatok által. Bizonyos jellemzői miatt Isten országa olyan, mint a só, illetve, mint a fény. Polgárai pedig olyan emberek, akik hajlandóak hatni a környezetükre (Mt 5:13-16).

Jézus már a legelején tisztázni akarja a kérdést, ami kimondatlanul is felmerülhetett a farizeusok és az írástudók fejében, miközben kétségtelenül nagyon figyelmesen hallgatták a fiatal názáreti rabbit. „*Ne gondoljátok, hogy jöttem a törvénynek vagy a prófétáknak eltörlésére. Nem jöttem, hogy eltöröljem, hanem inkább, hogy betöltssem*” (Mt 5:17). A görög szóra, amelyet

Károli így fordít: „eltörlés”, ezt is mondhatnánk még: „megsemmisítés”, „megszüntetés”, „lerombolás” vagy „lebontás”. Jézus nem a „*törvény és a próféták*” (Isten ószövetségi üzenete, az akkori teljes Szentírás másik elnevezése) eltörléséért jött, hanem azért, hogy *betöltse* azt.

Érdekes ezen a ponton megállni egy pillanatra, hogy elgondolkodjunk a „betölteni” kifejezés etimológiáján. A görög nyelvben a „betölteni” szó közeli kapcsolatban áll a „töltés”-sel, az Ószövetség görög fordítása (a *Septuaginta*, röv.: LXX) pedig pontosan ezt a szót használja, ahol arról olvasunk, hogy a Teremtő parancsára a világ *megtelik* a teremtményeivel (1Móz 1:22, 28). A testet öltött Ige a szavával teremtette meg a világot (Jn 1:1-3), a Hegyi Beszédben pedig éppen azon fáradozott, hogy tartalommal *töltse meg* a „*Ne ölj*” és a „*Ne paráználkodj*” parancsolatokat, *kitöltse* az említésük kapcsán megmutatkozó hiányosságok réseit. Emberileg eléggé egyértelműnek mondhatók e parancsolatok, Jézus, a Törvényadó azonban a dolgok mélyebb rétegeibe hatol.

Elmélkedjünk: Miért hangsúlyozta Jézus, hogy már eljött Isten országa?

II. „*Hallottátok, hogy megmondatott... Én pedig azt mondom néktek...*”

(Érintsük a hat ellentétpárt, amit Jézus mondott el Máté 5. fejezetében!)

Jézus hat ellentétpárt használ, amelyek segíthetnek megérteni, hogy maga a cselekedet csak egy része a törvény betartásának. Nemcsak arra emlékeztet, hogy Isten az indítékot és a gondolatokat a tettekkel együtt veszi figyelembe, hanem ezzel a szerkezettel egy szintre emeli önmagát az isteni Törvényadóval. Az élet tiszteletével szembehelyezi a gyilkosságot (Mt 5:21-26), említi továbbá a házasságtörést (Mt 5:27-30), a válást (Mt 5:31-32), az esküdözést (Mt 5:33-37), a megtorlást (Mt 5:38-42), a gyűlölet helyett pedig rámutat az ellenség szeretetére (Mt 5:43-47). Nagyon fontos észben tartani, hogy nem minden példa feleltethető meg a Tízparancsolat valamely pontjának. A válasra és az esküdözésre vonatkozó tudnivalókat a polgári törvények tartalmazták, míg a bosszú és az ellenség szeretete alapvető teológiai (vagy filozófiai) téma. Jézus szándékosan ragad ki rendelkezéseket az isteni ihletésű törvény legkülönbözőbb helyeiről, hogy általuk érzékeltesse hallgatóságával: lehetetlen a Törvényalkotó nélkül tisztelni a törvényt, ami valójában nem emberi eredetű. Másképp fogalmazva: a gondolatok, a hozzáállás és az indíték Isten előtt eltitkolhatatlan. Ezt kiemelve Jézus rávilágít, hogy az embe-

reknek - neked és nekem - lehetetlen önerőből megtartani a törvényt, ami sokrétű és átfogó! Legjobb szándékunkkal is csupán a Törvényadó lábai előtt találjuk magunkat, aki a Sinai-hegyről a Golgotához lépett, hogy tökéletes példát mutasson, és tökéletes megváltást tegyen lehetővé mindazoknak, akik készek elfogadni ajándékát.

Elmélkedjünk: Mivel készítet Jézus arra, hogy a farizeusoknál is szigorúbban tartsuk be a törvényt?

III. „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes” (Mt 5:48)

Az Isten országáról szóló rész egy megrendítő felhívással végződik (egyébként ezt a mondatot sajnos gyakran idézik a szöveggörnyezetéből önkényesen kiragadva): „Legyetek azért ti tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok tökéletes” (Mt 5:48). Képzeljük el, hogyan érezhették magukat Jézus hallgatói az utolsó felszólítást fontolgatva! Hitetlenkedve, letaglózva néztek rá? Netán ökölbe szorult a kezük, miközben tátott szájjal figyelték? Mit érezhettek a farizeusok és az írástudók, amikor Jézus értelmezte a törvényt, ami az isteni tökéletességre biztat? Tagadóan csóválták a fejüket vagy szemlesütve bólogtattak?

Jézus a tökéletesség két irányát emeli ki: „Legyetek azért **ti** tökéletesek” (ezzel a hallgatóira utal), amit a tökéletesség egy másik szintjéhez kapcsol: „**miként a ti mennyei Atyátok tökéletes.**” Ellen G. White megfogalmazása nyíltan utal a tökéletesség két különböző formájára: „És amiképpen Isten az Ő hatáskörében tökéletes, azonképpen kell nekünk is tökéleteseknek lennünk a mi körünkben” (*Pátriárkák és próféták*. Budapest, 1993, Advent Kiadó. 535. o.). 5Móz 32:4 Isten tökéletességét ecseteli: „Köszikla! Cselekedete tökéletes...”, míg Ézs 64:5 szerint „*megfertéztetett ruha minden mi igazságaink*”. Viszont Jézus – a Törvényadó, Teremtő és Megváltó – áthidalja a szakadékot, amely a mi tökéletlenségünket elválasztja Isten tökéletességétől. „*Én őbennük, és te énbennem: hogy tökéletesen eggyé legyenek*” (Jn 17:23). A bibliai tökéletességnek tehát két szintje van, Isten tökéletes egysége a Szentháromságban és az emberiség tökéletes egysége Krisztussal.

Az Adventista Világ című lap amerikai kiadásában (2009. december, 21. o.) „Tökéletesség” címmel megjelent Robert J. Ross cikke, amelyben az emberiség Krisztussal való tökéletes egységéről ír. „Tudósok nemrég

felfedezték, hogy csiszológépekkel hogyan érhető el 100% sík és sima üvegfelület. Olyan egyenletes és sima, hogy miután két így előállított vastag üveglapot egymásra csúsztatnak és kipróbálódik közülük a levegő, annyira erős lesz a molekulák között a kötés, hogy lényegében lehetetlen kettéválasztani őket. Valóban egyvé válnak. Jézusnak az Atyával való teljes egysége a földön tanúsított engedelmességével lesz az igazságosságunk palástja, amelyet ránk terít az egész örökkévalóságra. Az általa felkínált igazság az a tökéletes egység, amit Lelke vezetésével érhetünk el. Az engedelmesség az igazi szeretetből fakad, amely engedi, hogy Urunk naponta csiszoljon és finomítsa, amíg egészen összefonódunk vele és szinte lehetetlenné válik a szétválasztás.”

Elmélkedjünk: Hogyan segít megérteni a Hegyi Beszéd felépítése, szerkezete Jézus tökéletességre való felhívását?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) A Máté 5. fejezetében található tanításokban Jézus a törvények mélyén rejlő szándékokra és gondolatokra irányítja a figyelmet. Mi szerint ítél meg Isten: a szándékaink vagy a tetteink alapján? Adjunk biblikus választ (segítségképpen: Ez 24:14)!
- 2) Mikor válik a kísértés bűnné, hogyha a bűn nem csupán maga a tett, hanem már a gondolatok szintjén megvalósul?
- 3) Mi a különbség a „másik arcunk odafordítása” vagy valakinek a „második mérföldön való elkísérése” (Mt 5:38-42) és aközött, hogy valamiféle áldozati szerepben passzívan tűrjük a megpróbáltatásokat? (Lásd a csütörtöki részt a keresztyén „megtorlásról”!)

Kérdések a gyakorlathoz:

- 1) Miután elolvastuk Mt 5:23-26 verseit, gondoljuk végig, hogy meddig mennénk el a kibékülésért valakivel, aki nehezelt ránk! Miként hat az Istennel való kapcsolatunkra, hogy szükségünk van a megbékélésre?
- 2) Jézus továbbviszi a paráznaság tilalmát, és rámutat, hogy már aki kifogásolható indítékkal, bűnös vágyainak teret engedve tekint valakire, az is megszegi ezt a parancsolatot. Még a mai világban is érvényes ez a törvény, amikor lépten-nyomon a szexuális vágy felkeltésével manipuláló reklámokkal bombázzák az embereket?

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ISTEN ESZKÖZEIVEL

Rajendra Ram 48 éves, Kelet-Indiában él; mielőtt az igaz Istenről hallott volna, harcolt

Rajendra Ram India egy keleti falujában élő szegény földműves. Nem volt különösebben tanult, nem volt sok pénze, de törődött a családjával és a szomszédokkal. Viszont rettenetesen felbőszítette, ha látta, hogy elnyomják az embereket.

Rajendra elhatározta, hogy saját kezébe veszi a dolgokat, ezért egy bandát szervezett. Idővel a banda egyre erőszakosabbá vált. Barátaival úgy érezték, hogy az állandó elnyomás miatt jogos az erőszakos fellépés. Néha még gyilkoltak is. Tetteik miatt a rendőrség vadászott rájuk, így aztán a vadonban kellett rejtőzködniük. Rajendra csak akkor látta a feleségét és a gyermekeit, amikor be tudott lopózni a faluba.

Egyszer meghallotta, hogy idegenek tartanak gyűléseket a faluban. Ki akarta deríteni, mi ez. A következő este Rajendra a hátsó sorból hallgatta a lelkész szavait Jézusról. Arra gondolt, hogy ezek az emberek a vallásukkal akarják megkötözni a falu lakosait, mint ahogy a múltban más idegenek azért jöttek, hogy leigázzák őket. Hamar visszament a barátaihoz a vadonba és megbeszélték, hogy a következő este megzavarják az előadást, elüldözik a faluból az idegent.

Másnap este az előadás felénél sokadmagukkal bevonultak. „Fogjátok le ezt az embert! – kiáltott Rajendra. – Vigyétek a vadonba!”

A lelkész Rajendra szemébe nézve azt mondta: „Testvér, semmi rosszat nem teszünk. Üljetek csak le és hallgassátok meg, amit mondok! Ha nem tetszik, amit hallotok, azt tehetek velünk, amit akartok. De előbb hallgassatok meg!” Rajendrát önmérsékletre intették a lelkész szavai. Elküldte a barátait, leült és meghallgatta az aznapi üzenetet. Megragadta, amit hallott. Megszólalt a lelkiismerete. Az előadás után visszament a vadonba, de sehogy nem jött álom a szemére. Reggel felkelt és elment a lelkész házához.

Ezután sokszor találkozott a lelkésszel. Megértette, hogy a kereszténység szabadságot és nem rabszolgaságot jelent. Később megkeresztelkedett, és a fegyvereit Bibliára cserélte.

Krisztus és a szombat

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Márk 2:27

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: A szombat most is a teremtés és a megváltás jelképe.

Érezni: Éljük meg a szombatot felszabadulásként!

Tenni: Találjunk örömet a szombatünneplésben!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: Időtálló jel

- A** Miért vádolták Jézust az ellenségei szombatrontással?
- B** Hogyan vette védelmébe Jézus a tanítványai viselkedését Mk 2:23-28 verseiben?
- C** Honnan ered a szombat, és mit tudhatunk a céljáról?

II. Érezni: A szabadság ünnepe

- A** Hogyan tekinthetünk a szombatra az öröm napjaként?
- B** Miért enyhítette Jézus a szenvedést szombaton?
- C** Mit gondolunk a szombat reggeli lustálkodásról és az istentisztelet elmulasztásáról?

III. Tenni: A hét koronája

- A** Jézus ezt kérdezte: „Szabad-é szombatnapon jót vagy rosszat tenni? Lelket menteni, vagy kioltani” (Mk 3:4)? Ez azt jelenti, hogy egész szombaton egészségügyi szolgálatot kell végezni? Hol van az istentisztelet és a pihenés helye? Hogyan tarthatunk helyes egyensúlyt?
- B** Mit tehetünk, hogy a környezetünk számára áldásos legyen a szombat?
- C** Hogyan ünnepelhetjük a szombatot tilalmak sora nélkül?

Összefoglalás: Jézus, aki a teremtés hetén létrehozta a szombatot, nem azért jött, hogy eltörölje azt. Éppen azért fáradozott, hogy a szombat valóban a teremtés és a megváltás jelképe legyen.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi ige: Mk 2:27

A lelki növekedés alapja: Szombaton ténylegesen tapasztalhatjuk a Krisztusban való megnyugvást és szabadulást.

Csak tanítóknak: Gyakran mondják, hogy nincs konkrét bibliai bizonyíték a vasárnap ünnepének létjogosultságára, de a keresztények Jézus hatalmas áldozatára emlékeznek ezen a napon. A következő történet apropóján megvitathatjuk ezt a kérdést.

Mariann el sem tudta képzelni, hogy milyen meglepetésben lesz része, amikor egy nap belépett édesanyja hálószobájába, aki épp egy nagy kartondobozt vett elő, és az abban lévő papírok között keresgélt. „Mit keresel, anya?” - kérdezte Mariann. „A születési anyakönyvi kivonatomat.” Egy ideig együtt folytatták a keresést. „Meg is van, anya, de... nézd, itt valami nem stimmel! Itt az áll, hogy október 7-én születtem, pedig a születésnapom március 16.” „Ne is törődj azzal a régi papírral, édesem! Azt a dátumot még a kórházban írták a nyomtatványra. Az apáddal mi azóta március 16-ra tettük át a születésnapodat, Marci bácsi tiszteletére. Azon a napon szokott le a dohányzásról. Jó, ha egyúttal erről is megemlékezünk, nem igaz?” Mariann a döbbenettől először csak szótlánul állt, pár pillanat múlva azonban felcsattant: „Nem március 16-án van a születésnapom?” Az édesanyja megpróbálta megnyugtatni: elmagyarázta neki, hogy időközben ez egy szép családi hagyomány lett, majd további indoklásként hozzáfűzte, hogy egyébként sem szerencsés októberben ünnepelni, mert akkor rengeteg a kerti munka. „Egyáltalán, mit számít, hogy melyik az a nap?” - zárta le végül a témát az édesanya. (A történet Randy Fishell: *Birthday Switcheroo* című írása alapján készült.)

Beszéljük meg: Mariann helyében mi éreznénk-e szeretetet és tiszteletet? A szülőknek jog szerint volt lehetősége a dátum megváltoztatására? Hogyan kapcsolódik ez a történet a szombatünnepelés kérdéséhez?

Nyitó feladat: Beszéljük meg az osztályban, kinek mi a kedvenc szombati programja! Válasszuk külön, mely tevékenységek építik a kapcsolatunkat Istennel és másokkal, és melyek segítenek megpihenni!

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

I. Jézus és a szombat

(Olvassunk Lukács 4. fejezetében Jézus látogatásáról a názáreti zsinagógában!)

Szombatonként Jézus általában a zsinagógába vagy a templomba ment. Lukács leírja, hogyan viszonyult a szombathoz: „És mēne Názáretbe, ahol felneveltetett: és bemēne, szokása szerint, szombatnapon a zsinagógába, és felállta olvasni” (Lk 4:16). Amikor felkérték, hogy olvasson az aznapra kijelölt szövegből, Jézus a Messiás szolgálatáról olvasott (Ézs 61:1-2). A Lélek vezetését követő Felkent jó hírt mond a szegényeknek, szabadulást a foglyoknak, visszaadja a vakok látását és szabadon engedi az elnyomottakat. Hatásos üzenet. Majd Lukács elmondása szerint Jézus még egy mondattal kiegészítette a felolvasottakat: „Ma teljesedett be ez az Írás a ti hallástokra” (Lk 4:21). Az ezt követő vita hevében a feldühödött tömeg majdnem meglincselte Názáret leghíresebb szülöttét.

Elmélkedjünk: Hogyan vélekednénk, mit éreznénk, ha ma valaki felállna a szombatiskolai csoportban és prófétának jelentené ki magát? Hogyan reagálnánk, ha jól ismernénk az illetőt? Hogyan viselkedjünk, ha a világnézetünket és a tapasztalatainkat alapjaiban megrengetik - pl. egy ilyen kijelentéssel?

II. Konfliktusok szombaton

(Olvassuk el a szombati csodát János 5. fejezetében!)

Úgy tűnik, éppen szombaton robbant ki sok konfliktus a vallási vezetőkkel. Jézus gyakran használta fel szombati tanításait és gyógyításait, hogy olyan fontos teológiai elvekre hívja fel a figyelmet, amelyek ütköztek a korabeli zsidó hagyományokkal, bár nem állt szándékában teológiai vitába bonyolódni. A szombattal összefüggő egyik leghevesebb szóváltást János evangéliuma 5. fejezetében találjuk. A történetet olvasva kezdetben nem derül ki, hogy Jézus mikor látogatja meg Bethesda tavát, ahol betegségben szenvedők tömegei várták a gyógyulást. Odalépett egy magatehetetlenül fekvő emberhez, aki 38 éve béna volt. Jézus számára

nyilvánvaló a helyzet, mégis megkérdezi: „Akarsz-é meggyógyulni” (6. vers)? A beteg nem tudott megmozdulni, így nem juthatott időben a vízhez, amikor az felkavarodott. Figyeljük meg, hogy az Élő Ige a szavával gyógyította meg ezt a beteget. A három felszólítás („*Kelj fel, vedd fel a te nyoszolyádat, és járj!*”) választotta el a hosszú szenvedést a gyógyulástól. A férfi abban a pillanatban meggyógyult, amint felkelt és felvette a múltját szimbolizáló matracot: megtette az első lépést, elindult.

Az olvasót magával ragadja az elbeszélés. Szinte látjuk és halljuk a betegek sokaságát. Elkapjuk Jézus és a névtelen ember beszélgetését, elgondolkozunk az első kérdésen és csodálkozunk szava erején. Együtt örülünk a férfival, amint feláll és jár, majd (ahogy a hetednapos adventista teológus, Sigve K. Tonstad írja) „teljesen felkészületlenül ér minket a jelenet zárásaként elhangzó félmondat: *'Aznap pedig szombat vala'* (5:9)” (*The Lost Meaning of the Seventh Day*. Berrien Springs, MI., 2009, Andrews University Press. 183. o.).

A következő rész idézi fel a „*zsidók*” (Jánosnál általában ez a vezetőket jelenti) és a gyógyult ember közti párbeszédet (Jn 5:10-13), ami leginkább valamiféle rendőrségi kihallgatásra hasonlít egy füledt kapitányságon. Így hangzik a logikai okfejtés: „Mivel szombat van, nem viheted magaddal a matracodat, hiszen ezt a törvény tiltja. Tehát milyen felhatalmazás alapján hordoztad mégis?”

A vádaskodók közül senki nem osztozik Isten gyógyult gyermekének örömeiben. Senki nem csodálkozik, látva annak az embernek az izomzatát és mozgékonyosságát, aki annyi ideje mozgásképtelen volt.

Jn 9:1-14 szakasza Jézusnak egy másik szombati csodatételét meséli el, amely egy vak emberrel történt. János nemcsak azért jegyezte ezt le, hogy még több gyógyítási történetet örökítsen meg. Azért választottuk ki ezt és az 5. fejezet elbeszélését, mert ezekben központi kérdés a szombatünneplés, valamint Jézusnak a törvényhez való viszonya. Egyértelműen utal erre János a matrac hordozásával és Jn 9:6 versében a sárkésztetés kapcsán. Vagyis Jézus a szombathoz való hozzáállásával támasztotta alá, hogy Ő egy az Atyával (vö. Jn 5:18). Szava teremtő erővel bír, amit János már a bevezetőben (Jn 1:1-18) kihangsúlyoz. Mivel a szombat indoklása a teremtésen alapszik (2Móz 20:8-11), a szombati

gyógyítás ténye nyilvánvaló kapcsolatot feltételez a törvény és a Törvényadó között.

Elmélkedjünk: Milyen alapvető különbséget ismerünk fel a szombatünnepelés szándékát illetően Jézus és a farizeusok szombati tevékenységei között?

III. Isten névjegye

(2Móz 20:8-11; 5Móz 5:12-15)

Amint Tonstad is megjegyzi, a szombati gyógyítások Isten (ebből következően a Fiú, Jézus) jelleméről árulkodnak: „Elsősorban akkor értjük meg, hogy Jézus miért gyógyított annyit szombaton, ha a szombatra nem úgy gondolunk, mint a zsidóknak adott jutalomra, hanem ami Isten névjegye. Lényegében Jézus a szombatra arról a rendeltetéséről tanít, amivel Isten kezdetben, a teremtéskor ruházta fel a hetedik napot” (i. m. 197. o.). Jézus nemcsak újjáteremt, hanem közösséget is vállalt azokkal, akiket letiportak és félresöpörtek; miként Isten (a szombatra rejlt különleges lehetőséget erre is felhasználva), Ő is ápolta a kapcsolatot Ádámmal és Évával. Jézus bemutatta, hogy Isten törődik az emberekkel, és a szombat egyszerre a teremtés és a megváltás emlékünnepe is (5Móz 5:12-15). A zsidó vezetőséggel való előre kiszámított konfliktusa még szembetűnőbbé tette a küldetését, a teológiáját és személyiségének jellemzőit. A Törvényadó e tetteivel még tisztábban, félreérthetetlenből mutatta be a törvényt.

Összefoglalás: Jézust kedves és kegyelmes Megváltónak ismerjük - amit kétségtelenül látunk szolgálata több fontos pillanatában. Akkor vajon miért „provokálta” a zsidó vezetőséget a sok szombati gyógyítással?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) A tömegkommunikáció korszakában miért bajlódunk a gyülekezetekkel és azzal, hogy oda járjunk? Nem lenne egyszerűbb otthon maradni és a Remény TV-ben nézni a prédikációkat vagy hallgatni a szép zenét?
- 2) A szombatra nem a korlátozás és a megszorítás a lényege, hanem azért kaptuk, hogy legyen időnk pihenni, felszabadulni és örömlenni?

ket leljük benne. Hogyan lehet a szombatünneplés a Krisztusban való szabadság és öröm kifejezésének eszköze?

- 3) Mit értett Jézus azon, hogy „Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom” (Jn 5:17)? Miért épp akkor mondta ezt, amikor a farizeusok szombatrontással vádolták?
- 4) Gondolkodjunk el egy kicsit a nevünkön: Hetednapi Adventista Egyház! Hogyan mutat előre Jézus második eljövételére a hetedik nap, a szombat? (Segítségképpen: gondoljunk a teremtés és az újjá-teremtés kapcsolatára!)

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Miért megyünk szombaton gyülekezetbe? Az istentiszteleti szolgálatnak melyik eleme a legkedvesebb számunkra? Hogyan tehetjük a nap többi részét még tartalmasabbá?
- 2) Milyen gyakorlati lépéseket tehetünk egyénileg és gyülekezeti családonként, hogy a szombatot örömmel és ezzel együtt szentnek tartjuk?
- 3) Milyen tevékenységeket értékelnek elfogadhatónak szombatünnepléskor a kultúránkban? Bibliai elveken nyugszanak ezek vagy a hagyományon?
- 4) Hogyan javítsunk a szombatünneplésünkön? Mit tehetünk, nehogy annyira kifáradjunk hét közben, hogy semmi erőnk ne maradjon a szombatban felüdülést találni?

4. LÉPÉS: ALKALMAZD!

Feladat: Sári nemrégiben keresztelkedett meg. Két kisgyereke van. A férjét nem érdekli a vallás. Sári meggyőződött róla, hogy a szombat Isten szent napja, meg is akarja tartani, de nem tudja, hogyan. Milyen gyakorlati tanácsot tudnánk neki adni?

MEGTALÁLNI AZ IGAZSÁGOT

Samuel 30 éves, Chennaiban él és boldogan beszél hitéről

Mohamedán családban nőttem fel, bár tulajdonképpen nem gyakoroltam a hitemet. Semmilyen hit nem érdekelt. Élveztem az életet, de rájöttem, hogy az élvezetek nem adnak tartós boldogságot. Kudarcnak tartottam az életemet.

A természet világa lenyűgöző. Kell, hogy létezzen Isten - gondoltam -, de milyen az igazi Isten? Hánykolódtam az ateizmus és a hit között. Sem a könyvek, sem a barátaim nem segítettek megoldást találni a dilemmámra. Nem leltem nyugalmat. Rengeteg kérdésem volt. Valami azt súgta, hogy léteznie kell Istennek. De akkor miért enged meg szörnyű dolgokat az életben?

Igyekeztem jobb életet élni, több rossz szokásomat elhagytam. Elmentem hindu templomba, mohamedán mecsetbe, keresztény templomba, majd olvastam a négy evangéliumot. Tetszett, amit olvastam, kész voltam elfogadni a Megváltót.

Egy adventista fiú volt a munkatársam, Saviournak hívják (*ez a név egyébként azt jelenti, hogy Megváltó*). Minden adandó alkalommal Istenről beszélgettünk. Válaszokat kerestem. Még a szombatról is beszélgettünk, amiről azelőtt soha nem hallottam. Mivel úgy tűnt, hogy Saviour nem tekinti minden szempontból egységes közösségnek a keresztényeket, arra kértem, hogy nekem csak arról beszéljen, amit a Biblia tanít. Vallásos TV programokat néztem, könyveket, újságokat olvastam. Kerestem az igazságot, amivel egyet tudtam érteni. Keresésem során valahogy mindig az adventista tanításnál kötöttem ki.

2010-ben megkeresztelkedtem és a nevemet Samuelre változtattam. Sokan tudakolták az okát. Azt válaszoltam, hogy megtaláltam az igazságot.

Bizonyosságot tettem a hitemről egy családnak, akik idővel megkeresztelkedtek. Raj, a munkatársam szintén adventista lett, miután beszélgettem vele. Ő korábban egy másik egyházhoz tartozott. Különbösen az egész családom mohamedán. Noha nem örülnek a döntésemnek, mégis ott-hon, velük lakom. Isten mindig megsegít.

Krisztus halála és a törvény

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Róma 8:1

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Értsük meg, hogy Jézus halála nem törölte el a törvényt!

Érezni: Érezzük át, milyen nagy szükségünk van az Istennel és szent törvényével való kapcsolatra!

Tenni: Fogadjuk el hitttel, hogy Jézus megbocsátja bűneinket, így tökéletesen állhatunk meg Isten színe előtt!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: Isten örök törvénye

- A** Milyen értelemben „erőtlen” a törvény (Róm 8:3)?
- B** A törvénynek milyen átkától mentett meg Krisztus (Gal 3:13)?
- C** Miért nem törölte el Isten a törvényt, és miért nem lehet büntetlen, aki áthágja?

II. Érezni: A törvénynek mely oldala érvényes?

- A** Hogyan segít a törvény megérteni a kapcsolatokat?
- B** Miért tarthatnánk sérelmesnek, ha a kereszttel valóban eltörölte volna a törvényt, amikor valaki hazudik nekünk vagy ellop valamit tőlünk?

III. Tenni: Szabadság a szolgálatban

- A** Hogyan kell viselkednünk, miután belenézünk a törvény tükrébe?
- B** Miért nem lenne elég a törvény megtartása önmagunk megváltásához, még akkor sem, ha azt a Szentlélek vezetésével és erejével próbáljuk tenni?
- C** Hogyan fejezhetjük ki, hogy elfogadjuk a megváltást és hálásak vagyunk, amiért megszabadulhatunk a halál átkától?

Összefoglalás: Jézus halála nem törölte el a törvényt. Aki hisz, Jézus halála és feltámadása révén tapasztalhatja a győzelmet a törvény áthágásából eredő halál felett.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi ige: Róm 8:1

A lelki növekedés alapja: Jézus halála nem a törvényt törölte el, hanem a bűn árát fizette ki; megújította a kapcsolatunkat Istennel és törvényével.

Csak tanítóknak: Keresztény körökben általánosan elfogadott nézet, hogy halálával Jézus eltörölte a törvényt - a Tízparancsolatot is beleértve. Aki így érvel, véleményét általában a közvetlen szövegösszefüggésből kiragadott bibliaversekkel támasztja alá. Rendkívül fontos, hogy soha ne egyetlen versre alapozzunk valamilyen elméletet, hanem a szöveggörnyezetre, sőt a Biblia egészére, főbb tanításaira is figyelniünk kell, így érthetjük meg az adott rész pontos jelentését.

Régóta vitatják a törvény szerepét a keresztény ember életében. Az őskeresztény egyházban is voltak, akik úgy érezték, hogy a megváltásuk legalább részben a törvény szigorú betartásától függ. Mások meg úgy gondolták, hogy aki keresztény, az teljesen szabaddá vált az összes törvénytől és megkötéstől. Pál apostol a törvényről és Jézus halálának hatásáról több levelében is szót ejtett, amikor olyan keresztényeknek írt, akik a törvénnyel kapcsolatban téves gondolatokkal álltak elő. A házasság hasonlatával magyarázza a törvény szerepét. Hasonlóan szemléletes kép a törvény szükségességével kapcsolatban az itt következő leírás, egy közelmúltban történt emlékezetes szerencsétlenségről.

2010. április 20-án a Deepwater Horizon nevű olajfúrótornyon bekövetkezett robbanás miatt meghalt a legénység tizenegy tagja. A keletkezett tüzet majdnem 60 km távolságról is látták, és sokáig nem tudták eloltani. 2010. április 22-én a fúrótorony elsüllyedt, a tengerfenéken pedig ömlött a kőolaj. Ez lett Amerika történelmében a legnagyobb tengeri olajszennyezés.

Nyomozás indult a katasztrófa ügyében, amely sok emberéletet követelt és a természetben is hatalmas károkat okozott. Azonban elkeseredés

helyett inkább felháborodást váltott ki, amikor kiderült, hogy a fűrótorony riasztóberendezését és a biztonsági rendszert is szándékosan kikapcsolták.

A törvény mindig Isten riasztórendszereként szolgált, a bűn problémájára irányítva a figyelmet az ember életében.

Beszéljük meg: Mi a közös ebben a példában és az elterjedt keresztény nézetben, miszerint Jézus halála felszabadít a törvény alól?

Kezdő feladat: A következő feladat még személyesebbé teheti ezt a leckét a számunkra. Kérjük meg a csoporttagokat, találjanak ki egy meghatározást a bűnre, de úgy, hogy kerüljék a Tízparancsolatra vagy más törvényre való utalást! Ennek a feladatnak nem az a célja, hogy csattanós definíciót találjunk ki, hanem hogy rájövünk, milyen nehéz meghatározni a bűnt a törvény említése nélkül.

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

I. A bűn következménye

(Olvassuk el a bűnesetről szóló részt 1Mózes 3. fejezetében!)

A bűn fájdalmas, életveszélyes és nagy árat kell fizetni érte. Amikor Ádám és Éva úgy döntött, hogy esznek a jó és a rossz tudásának fájáról (1Móz 3:6), olyan vírust engedtek szabadjára, ami mindent és mindenkit megfertőzött a bolygón. Belépett a világba a halál, és attól fogva lehetetlenné vált szemtől szemben beszélni a Teremtővel. Az első emberpár tönkretette az Istennel való szeretetteljes kapcsolatot azzal, hogy inkább Sátán megtévesztéseire hallgatott, mintsem az Ő szavára. Félni kezdtek és el akartak bújni a Teremtő elől (1Móz 3:7-8). Ám Isten továbbra is szólongatta őket: „Hol vagy?” A gyümölcs megkóstolása utáni első beszélgetésük során előbb egymást, majd a kígyót, végül Istent okolták: „Az asszony, akit mellém **adtál** vala, ő ada nekem arról a fáról, úgy evém” (1Móz 3:12). Itt hallunk először az evangéliumról (bár még ködösen), amikor Isten ítéletet mond a kígyóra és a mögötte megbújó őselenségre. „És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod” (1Móz 3:15).

Ez után a kijelentés után 1Móz 3:21 röviden elmondja, hogy Isten tett valamit Ádámért és Éváért. Bőrből ruhákat készített nekik és felöltöztette őket. A legtöbb bibliakutató szerint ez az első igehely, ami utal a bűnért való áldozatra. Egy ártatlan állat életébe került, hogy az első emberpárnak ruhája legyen, ami megóvta és elfedte a testüket. Egyébként a héber „ruha” kifejezés és a „felöltözni” ige a szent sátornál és az istentiszteletnél, a papok és a főpap ruházatának leírásánál is több helyen felbukkan (vö. 2Móz 28:4; 29:5, 8; 40:14; 3Móz 8:13). A következő fejezet (1Mózes 4.) még inkább alátámasztja az áldozat fontosságát, amikor a helyénvaló és a helytelen áldozatokról esik szó. Mivel a bűn áldozatot kíván (Róm 6:23), Isten bevezette az áldozati szertartást, hogy nyomatékosan rámutasson az áldozat értékére és fontosságára, de még nem az volt az igazi megoldás.

Elmélkedjünk: Melyik törvény mondja ki, hogy a bűn következménye halál? Miért van szükség áldozatra az Isten és az ember közötti szakadék áthidalásához? Gondoljunk egy bibliai történetre vagy idézetre, ami a válaszuk alapjául szolgálhat!

II. A megváltás ára

(Róm 6:11-18)

Elgondolkodhatunk azon, hogy miért lett a bűn következménye halál, és miért kellett halál a megváltáshoz is. 1Móz 2:16-17 jegyzi le az első isteni parancsot, amit Ádám kapott, egyszerre pozitív és negatív formában. „A kert minden fájáról bátran egyél” – a Teremtő jóságáról, jóindulatról árulkodik ez a felszólítás. „De a jó és a gonosz tudásának fájáról, arról ne egyél; mert amely napon ejéndel arról, bizony meghalsz” (1Móz 2:17). Az idézett szakasz tiszta jogi szerkezetet mutat. Előírja a cselekvést és határokat is szab, sőt a helytelen cselekedet lehetséges következményét is kilátásba helyezi („bizony meghalsz”). Az isteni törvény központjában az engedelmesség és a bizalom témája áll. Sajnos az első emberpár nem engedelmeskedett és nem bízott. Meghaltak? Nem – és igen. Isten közbelépése és véget nem érő szeretete sok éven át reményt adott nekik. Ám az is biztos volt, hogy egyszer majd meg fognak halni. Haldoklásuk abban a pillanatban megkezdődött, amikor beleharaptak a tiltott gyümölcsbe. Elkezdtek öregedni, látták, ahogy a fák elhullajtják leveleiket, és a családjukban bekövetkezett az első gyilkosság.

Az áldozati rendszer bevezetése után (a bűnesetet követően) Isten bemutatta a bűn véres természetét és a megváltás nagy árát. A helyettesítés a megváltás kulcsa: az ártatlan helyet cserélt a bűnösrel. A Szentírásban rengeteg utalást találunk erre (vö. Mk 10:45; 1Kor 6:20; Róm 6:11-18). A kereszten meghalt Jézus a világért ártatlanul szenvedő áldozat (Jn 3:16). Ez is része volt Isten tervének, amellyel a bűn problémáját megoldja, és amit csodálkozva figyelnek az angyalok, meg az egész világegyetem. Maga Isten fizette meg a váltságot. A Törvényadó az életét adta a bűnösökért, akik bűneikkel a halálát okozták. Csak az szerzhetett engesztelést a törvény áthágásáért, aki a törvénnyel egyenértékű. A keresztt mutatja be legtisztábban a Törvényadó természetét. Ideiglenesen sem helyezte hatályon kívül a törvényt, inkább beteljesítette (Mt 5:17), a szombat törvényét is beleértve.

Elmélkedjünk: Vannak olyan keresztények (talán hetednapú adventisták is), akik nem engesztelésként és a bűn áraként értelmezik a keresztet. Azt hangsúlyozzák, hogy a keresztt mutatja be elsőként és leginkább Isten jellemét. Beszéljük meg ezt a témát a szentély és az áldozati rendszer fényében!

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Hogyan használja Pál a házasság hasonlatát (Róm 7:1-6) arra, hogy megvilágítsa a törvénnyel való kapcsolatunkat?
- 2) Miért gondolja annyi keresztény, hogy Jézus kereszthalála eltörölte a törvényt?
- 3) Hogyan lehet a törvény a bűn és a halál eszköze, miközben mégsem bűnös (Róm 8:1-2)?
- 4) A legtöbb országban a törvény lehetőséget ad arra, hogy amíg valakiről be nem bizonyosodik bűnössége, addig ártatlannak minősül. Isten ártatlannak vagy bűnösnek tart minket? Miért?

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Honnan tudhatjuk, hogy mely tetteket helyesli Isten és melyeket nem?
- 2) A törvénynek büntudatra kell ébresztenie és Jézushoz kell vezetnie. Mit tegyünk, ha még azután is bűnösnek érezzük magunkat, miután Jézust befogadtuk az életünkbe?

DISZNÓKTÓL AZ ÚTTÖRŐKIG

Asha Dukpa 37 éves, globális missziós úttörő

Abban az egyházban, amelyben felnőttem, az ünnepekhez hozzátartozott a disznóvágás és a lakoma. Ilyenkor rendszerint sokat ittunk, meg körbetáncoltuk a disznófejet.

Négy gyermekem van. Amikor a legnagyobb fiam kilenc éves volt, a környék egyetlen iskolájában tanult, ami adventista iskola. Az egyik nap egy kis szórólapot hozott haza a szombatról, amit többször elolvastam. Új információ volt ez számomra.

A fiam azután egyre több füzetecskét hozott haza, míg végül elhívtam hozzánk a tanárt beszélgetni, aki többször is meglátogatott. Az egész család részt vett a beszélgetéseken. Majd a lelkész is felkeresett. Nem sokkal később a férjemmel és néhány rokonunkkal együtt megkeresztelkedtünk. A szomszédainknak is sokszor beszélünk a Bibliáról. Egy sorozatot is tartottunk a faluban. Fél év múlva hatan keresztelkedtek meg.

Most a férjemmel globális missziós úttörőkként dolgozunk. Az elmúlt tíz évben gyülekezetet alapítottunk. Másik faluba nem mentünk át, mert ott nem vagyunk ismerősek. Amint összebarátkozunk valakivel, elkezdünk beszélni a Bibliáról. Eddig hatvanöten keresztelkedtek meg a barátaink közül.

Egyszer összefutottam egy férfival, Namgey-val, aki éppen dohányzott. Elkezdtünk beszélgetni. Elmondta, hogy a családi, egészségügyi problémái miatt cigarettázik. Úgy alakult, hogy később felkerestük a lakásán; hindu istenek és Buddha képét láttam a falon. Beszéltem neki Jézusról, az egyetlen igaz Istenről, aki békességet adhat. Visszakérdezett: „Gondolod, hogy az istenek képesek békességet adni?” A felesége is bekapcsolódott: „Azt hiszed, hogy a mi isteneink nem tudnak békességet adni? Én még csak nem is hallottam arról az Istenről, akiről te beszélsz.”

Tanácsoltam nekik, hogy ha eddig nem találtak nyugalmat isteneik segítségével, akkor próbálják ki és győződjenek meg arról, mi történik, ha ezt Jézustól kérik. Hozzáfűztem: „Viszont nem ingadozhattok az istenek és az egy Isten között!” Javasoltam, hogy olvassák az Újtestamentumot.

Hála Istennek, megkeresztelkedtek. Az elmúlt években több hasonló tapasztalatom volt.

Krisztus, a törvény vége

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Róma 10:4

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Értsük meg a törvény és a kegyelem kapcsolatát!

Érezni: Győződjünk meg arról, hogy személyesen is szükségünk van Jézusra!

Tenni: Törekedjünk az istenfélő, hívó életre, és ne legyünk törvényeskedők!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: A törvény Krisztushoz vezet

- A** Miért kapcsolja össze Róma 5. fejezetében Pál a bűnt és a halált?
- B** Hogyan vezetett halálhoz az első Ádám törvényszegése? Hogyan származott élet abból, ahogyan a második Ádám viszonyult a törvényhez?
- C** Miként emlékezteti a keresztyéneket a törvény arra, hogy Krisztus az igazság?

II. Érezni: Egyedül Jézus a biztosíték arra, hogy a mennybe kerülhetünk

- A** Miért kell odafigyelnünk a hibáinkra, miután kapcsolatba kerülünk Isten törvényével?
- B** Mihez hasonlít jobban Isten törvénye: testórhöz vagy rendórhöz? Miért?

III. Tenni: Kegyelem által Istenhez hasonlítani

- A** Ha küzdelmeink vannak, mert nehéz azt tenni, ami helyes, akkor ez azt bizonyítja, hogy nem tértünk meg? Magyarazzuk meg válaszunkat!
- B** Miért nem lehetünk soha annyira jók, hogy a törvény betartásával bejuthassunk a mennybe?

Összefoglalás: A törvény tisztelete nem ellentétes a kegyelemmel. A törvény tiszteletére éppen az készlet, hogy kegyelemben részesültünk.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi ige: Róm 10:4

A lelki növekedés alapja: A törvény rámutat a bűneinkre és ráébreszt arra, hogy szükségünk van a Megváltóra.

Csak tanítóknak: Pál kora óta kérdések merültek fel a törvény és a kegyelem kapcsolatáról. Az apostol írásainak felületes olvasata némelyeket arra a következtetésre vezetett, hogy a törvény betartása ellentétes a kegyelem elnyerésével. Ám a nevezett szövegek alapos tanulmányozása azt mutatja, hogy bár Pál fellépett azokkal szemben, akik a megváltást a törvényhez való szigorú ragaszkodással próbálták elérni, de az engedelmességnek igenis központi szerepe van a keresztények életében. A törvény rámutat bűneinkre, majd Jézushoz irányít. Megtérésünk után a törvény szerint kell élnünk, mert kegyelemben részesültünk.

Szinte bárhova ment Pál és bárhol alapított gyülekezetet, mindig a nyomában volt egy csoport: el akarták törölni a Jézus Krisztus által felkínált üdvösség jó hírét. A törvény szigorú betartását tartották a megváltás útjának, üzenetükben csak erre koncentráltak. Pál vitába szállt velük, és gyakran tért vissza a törvény és a kegyelem szerepére, különböző példákat hozva a hallgatóságát körülvevő világból. Ezen a héten több fontos írásába is betekintünk, amelyeknek ez a témája.

1492. október 15-én Kolumbusz Kristóf szárított dohánylevelet kapott ajándékba amerikai indiánoktól. A tengerészek a növényt hazavitték Európába, ami idővel az egész kontinensen elterjedt. A dohány népszerűségének egyik oka az volt, hogy gyógyító hatást tulajdonítottak neki. Azt hitték, hogy a rossz lehelettől a rákig szinte bármi gyógyítható vele. Egy spanyol orvos, Nicolas Monardes könyvet írt az Új Világ gyógynövényeinek történelméről, amelyben messzemenő következtetéseket vont le. Szerinte a dohány harminchat különféle betegségre gyógyír. Eleinte rágták, majd 1588-ban egy Thomas Harriet nevű ember azt hirdette, hogy a dohányfüst beszívásával is hozzá lehet jutni a szükséges

napi adaghoz. Annak ellenére, hogy orr-rákban halt meg (mivel a dohányosok az orrukon fújják ki a füstöt), sokan töretlenül ragaszkodtak a dohány jótékony hatásába vetett hitükhöz.

A második világháború idején a cigaretta is része volt a katonák ellátmányának, annyira fontosnak tartották, mint az ételt. Az 1950-es években egyre több bizonyítékot találtak arra, hogy a dohányzás tüdőrákot okoz. Végül törvények születtek a reklámok korlátozására, a dohánygyáraknak pedig fel kell tüntetni a cigarettás dobozokon, hogy a dohányzás ártalmas az egészségre. Ma sok országban törvény tiltja a cigarettázást a közterületeken.

Nyitó feladat: Beszéljünk az osztályban a dohányzás fentebb összefoglalt történelméről, majd vegyük sorra a következő kérdéseket! Az idevágó törvények meghozatala előtt szenvedtek az emberek a dohányzással összefüggésbe hozható betegségekben, ill. meghaltak azok miatt? E törvények menthetnek életet? A törvényalkotás segíthet a nikotinfüggőknek?

Beszéljük meg: Szenvednek azok az emberek Isten törvénye megszegésének következménye miatt, akik nem tudnak annak létezéséről? Ha igen, hogyan? Miként segíthet az embereknek, ha megismerik Isten törvényét?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

I. Megváltás a kereszten túl

(3Mózes 16. fejezet)

Sok keresztény szerint a kereszttel áll a Krisztusban való hit általi üdvösségről szóló tan középpontjában. Az érvelés a következőképpen hangzik: Jézus önként felajánlotta magát engesztelésül az emberiség bűneiért, szenvedett a kereszten és az életét mindannyiunkért letette, majd feltámadt és a tanítványaival a földön eltöltött utolsó pillanatok után felemelkedett a mennybe. Ez a történet vége. A megváltás kapcsán a keresztre összpontosítanak, és valóban a kereszttel áll a hit középpontjában. Ám a bibliai szövegek nem itt érnek véget. A megváltás nemcsak a kereszttel kapcsolatos személyes felelősségünkről és nemcsak a keresztről szól, ahol engesztelés történt a világ minden bűnéért, hanem rávilá-

gít magára a bűn problémájára is. Az ószövetségi áldozati rendszer valójában elég jó támpontot ad számunkra. Amikor a bűnös ráeszmélt az életében jelen levő bűnre, a megfelelő áldozatot vitte a sátorhoz (vagy a későbbiekben a templomba). Rátette a kezét a helyettesítő áldozati állat fejére, majd levágták az állatot. A vérét egy edényben összegyűjtötték, kentek belőle az oltárra és meghintették vele a szentek szentjének kárpitját. Az állat maradványait (vagy bizonyos részeit) elégették. Ám ezzel a bűnért való engesztelés szertartása még nem ért véget. A bűnnek a szentélyre való jelképes áthárítása miatt a szentélynek meg kellett tisztulnia, és Isten törvénye előírta, hogy ennek évente egyszer, az engesztelés napján kellett megtörténnie. 3Móz 16:16 ír az áldozatok jelentőségéről és arról, hogy mit kell tenni a vérrel az engesztelés napján: „Így szerezzen engesztelést a szenthelynek Izráel fiainak tisztátalanságai és vétkei miatt; mindenféle bűnei miatt; így cselekedjék a gyülekezet sátorával is, amely közöttük van, az ő tisztátalanságaik közepette.” Végül az egész közösség bűnét egy kecskebakra tették át, amelyet kivettek a pusztaságba, hogy a szentély megtisztuljon az évközben felgyülemlt bűnöktől (vö. 3Móz 16:21-22 és 30).

Elmélkedjünk: Az összetett áldozati rendszer az isteni törvényeken alapult. Miért kérte Isten Izráel népétől az engesztelés napjának szertartását, ha már felajánlották bűneikért az áldozatot? Mit jelentett ez?

II. Isten Báránya

(Keressük meg, hogyan nevezi János Jn 1:29 versében Jézust!)

Az Újszövetség írói megértették, hogy Jézus az „Isten Báránya”, aki hordozta a világ bűneit (Jn 1:29, 36; ApCsel 8:32; 1Pt 1:19; Jel 5:6). Jézus keresztre feszítése és feltámadása után felismerték az áldozat szükségességét. A zsidókhöz írt levél szerzője tisztában volt a Jézus halála és mennyei szolgálata közti kapcsolattal, és széles körben ismerte az Ószövetség áldozati törvényét. Zsid 9:15 Jézusnak a kereszten történt engesztelő áldozatáról mondja, hogy minden vétkünket elfedezte. Néhány verssel később arról olvasunk, hogy Jézus belépett a mennyei szentélybe (más szóval az eredeti szentélybe, nem a földi másolatba, amelyre 2Móz 25:8-9 utal), és elkezdte ott a szolgálatát (Zsid 9:24-26), ami által eltörli a bűnt. Majd Jézus visszatér, hogy üdvösséget hozzon azoknak, akik várják (Zsid 9:27-28).

Elmélkedjünk: Mit jelent, hogy Jézus az „Isten Báránya”?

III. Tanulságok a mennyei szentélyből

(Dán 8:14)

A kereszt a megváltási tervnek csak egy állomása. Az ott történt események a történelem csúcspontjának számítanak, ám a megváltáshoz még több minden szükséges volt a mennyei szentéllyel és a bűn végső eltörlésével kapcsolatban. Ha Krisztus halála semmissé tette volna a törvényt, akkor *A zsidókhöz írt levél* miért hangsúlyozná Jézus mennyei főpapi szolgálatának a fontosságát?

A bibliai író számára egyértelmű, hogy a kereszt és a mennyei szentély nem két egymással ellentétes valóság, hanem ugyanannak az isteni megváltási tervnek a részei, amelyeket a földi szentély és annak szolgálatai kicsiben megismételtek. Ezt már előre lejegyezte Dániel próféta, főként könyve 8. fejezetében. Az egymást követő világhatalmokról szóló látomásban ír a kis szarv hatalmáról, ami támadja a szentélyt és annak áldozati rendszerét (Dán 8:9-11) és meg akarja változtatni az időket és a törvényt (Dán 7:25). Dán 8:14 válaszol arra a kérdésre, hogy meddig kell Isten népének eltűrni ezt az istentelen erőt: *„És monda nékem: Kétezer és háromszáz estvéig és reggelig, azután kiderül a szenthely igazsága”*. A végidei ítéletnek ez a jelene (vö. a Dániel 7. fejezetében leírtakkal) összekapcsolja az engesztelés napját a bűn problémájának végső megoldásával. Nem az összefüggést körülíró törvény okozza a problémát, inkább a probléma abban gyökerezik, hogy nem értjük tökéletesen az isteni törvényt, amely kiemeli a megváltási tervet és bemutatja a Törvényadó jellemét. Olyannak nevezi a bűnt, amilyen valójában: pusztító, lealacsonyító, önző viselkedés és hozzáállás, ami elválaszt a Teremtőtől, az élet Forrásától.

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Milyen értelemben mondható, hogy Krisztus a törvény „vége” (Róm 10:4)?
- 2) Melyik meghatározást tartjuk helyesebbnek: „a bűn a törvény áthágása”, vagy „a bűn, törvénytelenység”? Mi lehet a különbség?
- 3) Miért olyan nehéz a keresztényeknek megérteni, hogy a törvénynek továbbra is szerepe van a kegyelem által megváltottak életében?

NEM SZERETTEM AZ ADVENTISTÁKAT

Bildash Sangma 78 éves, India északkeleti részén él

Nem szerettem az adventistákat. Baptista voltam és az volt a véleményem, hogy nincs is jobb egyház. Ellenérzéseim dacára két lányomat a bentlakásos adventista iskolába adtam tanulni. Tudtam, hogy az iskolájukban fegyelemre tanítják a fiatalokat és jól felkészítik őket a jövőre. Amire viszont nem számítottam: a lányok a három év alatt eldöntötték, hogy megkeresztelkednek.

Szünetre jöttek haza, amikor elmondták: eldöntötték, hogy megkeresztelkednek. Igen mérges lettem és nem is tudtam mit tegyek. Kiborultam, de a lányok hajthatatlanok maradtak. Biztosra vettem, hogy mire véget ér a szünidő, lebeszélem őket az elhatározásukról. Arra azért nem is gondoltam, hogy kivegyem őket az iskolából. Az idősebbik lányom, Mercy még ösztöndíjat is kapott.

Később egy könyvevangélista jött a környékünkre. Megkérdezte, hogy lakhatna-e a mi házunkban. Egyáltalán nem akartam, hogy egy adventista lakjon nálunk, de a lányom iránti tiszteletből, aki addigra már férjnél volt, mégis beleegyeztem, hogy egy ideig ott maradjon. Úgy alakult, hogy több alkalommal a könyvevangélistával indultam el hazulról, és út közben sokat beszélt a hitéről. Forgattam a fejemben, amiket mondott, és egyre jobban kezdtem érteni az adventista tanításokat, de ezt nem mondtam meg neki. Később a vendégünk megkérdezte, hogy tarthatna-e egy előadásorozatot a házamban. Az előadásait én is meghallgattam.

Idővel érkezett hozzánk két másik misszionárius is, akik a város egyik előadótermében tartották az előadásokat. A faluból néhányan megfenyegették az előadókat, hogy megbánják, ha folytatják a sorozatot. Az egyik előadás alkalmával, amikor az előadó felhívást intézett a hallgatósághoz, én felálltam és előre mentem. A feleségem nagyon megörült, és csatlakozott hozzám. Megértettem, hogy az adventisták a Biblia egészét fogadják el igazságnak. Hat másik jelentkezővel együtt keresztelkedtünk meg. Néhányan gúnyolódtak rajtunk, de én örülök, hogy Isten ilyen türelmes volt velünk. Harmincöt embernek segíték a gyülekezetben. Még nincs hagyományos értelemben vett gyülekezeti helyiségünk, de hiszem, hogy lesz majd.

Isten törvénye és Krisztus törvénye

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: János 15:10

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Ismerjük fel, hogy Isten törvénye teljes mértékben a szeretet elvén alapszik!

Érezni: Bízunk abban, hogy Jézus egy személyben a Megváltónk és a Bíránk!

Tenni: Viseltessünk szeretettel Isten iránt és mindenki más iránt!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: A törvény és a kegyelem ugyanannak az éremnek a két oldala

- A** Jézus megtartotta Atyja törvényét és megmaradt szeretetében (Jn 15:10). Nekünk is meg kell tartanunk Isten törvényét, megmaradva szeretetében?
- B** Kiknek szól a Tízparancsolat?
- C** Hogyan lehet a törvény az Isten és a többi ember iránti szeretet mérceje?
- D** Hogyan lesz Jézus „új” parancsolata (Jn 13:34) a régi parancsolat (3Móz 19:18, 34) megerősítése? Milyen értelemben új ez a parancsolat?

II. Érezni: A Bíró a barátunk

- A** Melyek a szeretet „szabályai”?
- B** Mit érzünk, ha arra gondolunk, hogy Jézus a Bíránk (Jn 5:22)?

III. Tenni: A szeretetet be kell mutatni

- A** A tettek mely két vezérelve alapján összegezte Jézusa Tízparancsolatot?
- B** Miért jelent többet úgy szeretni az embereket, ahogy Jézus szeret minket, mint ha úgy szeretünk másokat, mint önmagunkat (Jn 13:34)?

- Ⓒ Hogyan fejezhetjük ki jobban a szeretetünket Isten, a gyülekezet és az ismerőseink iránt?
- Ⓓ Hogyan juttathatjuk érvényre a gyülekezeti fegyelmet úgy, hogy közben a kegyelemről és a könyörületességről sem feledkezünk meg?

Összefoglalás: Jézus tanítása és az „új” parancsolat is teljes összhangban állt Isten törvényével.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi igé: Jn 15:10

A lelki növekedés alapjai: Isten ítéletének mindig a törvény az alapja: a szeretet változatlan törvénye.

Csak tanítóknak: A keresztény korban népszerű, ám korántsem biblikus nézet szerint a Tízparancsolatot csak a zsidók kapták, mára már nem érvényes. Némelyek azt mondják, hogy a keresztényekre nem vonatkozik a Tízparancsolat, csak az „új parancsolat”, ami egymás szeretetére szólít. E heti leckénk kiemeli, hogy a Tízparancsolatot Krisztus (a Szentháromság egyik személye) adta a Sínai-hegyen; továbbra is ez az a mérce, amihez viszonyítjuk az Isten és embertársaink iránti szeretetet.

Egyszer egy kisfiú ajándékot vitt az édesanyjának, akit nagyon szeretett, ezért meg akarta lepni. Reggel korán elment hazulról, és egész álló nap azt a bizonyos ajándékot kereste. Végre rálelt. Amikor hazaérkezett, büszkén át is adta anyukájának – egy nagy zöld békát! Az anyuka felsikoltott, de később szorosán magához ölelte a gyereket, mert megértette, hogy szeretetből hozta a békát. A fiú jó szándékához kétség sem fér, de amint felnő, fokozatosan rá kell jönnie, hogyan tudja olyan tettekkel, szavakkal, úgy kifejezni a szeretetét, ahogy az megfelelő.

Gary Chapman több könyvet is írt a szeretet öt nyelvéről. Ő így fogalmaz: „A szeretet nem egyszemélyes élmény. Kell valaki, aki szeret és egy másik, aki válaszol. Ha Isten a mennyei szeretet forrása, akkor miért nem érzi az összes teremtménye a szeretetét? Talán azért, mert rossz irányba néznek” (*The Love Languages of God*. Chicago, 2002, Northfield Publishing. 13. o.). Ott a probléma, hogy a szeretetet csupán egy csodá-

latos érzésnek tartjuk. Egy szeretetteljes kapcsolatnak sosem a pusztá vonzalom az alapja. A kapcsolatnak olyan döntéseken kell alapulnia, amelyek tettekben is kifejezésre jutnak. Isten törvényében visszatükröződik a jelleme, ami arra emlékeztet, hogy Ő a szeretet.

Jézus azért jött, hogy Isten szeretetét a gyakorlatban, az életével mutassa be. Kifejezte a törvény örökérvényűségét egyrészt az életével, másrészt a tanításaival.

Nyitó feladat: (Ha nagyobb létszámú a csoport, célszerű kisebb csoportokra bontani, hogy mindenki válaszolhasson.) Milyen a szeretetnyelvünk? Mit tartunk a szeretet legjobb kifejezésének? Az ajándékokat, a bátorító szavakat, az együtt töltött időt, a gyakorlati segítséget vagy az ölelést? Hogyan tapasztalhatjuk Isten szeretetét a saját szeretetnyelvünkön?

Beszéljük meg: Ha Isten a szeretet és a jelleme megmutatkozik a törvényében, akkor mi Isten szeretetnyelve? Hogyan tanulhatunk meg az Ő szeretetnyelvén kommunikálni?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

I. A legnagyobb parancsolat

(Mt 22:35-40 és 5Móz 6:5)

Jézus egész életében érvényre juttatta a Tízparancsolatban foglaltakat. Amikor egy vallási tanító megkérte, hogy nevezze meg a törvény legfőbb parancsolatát, 5Móz 6:5 versét idézte. Ezt az imát minden zsidó elmondta, amikor a Szentírásból felolvasott és amikor istentisztelten vett részt (Mt 22:35-40). Jézus átlátta, hogy a kérdés csapda, amivel az azt feltevő rabbi „vizsgáztatni” akarta és csupán azt kereste, mibe köthet bele. A „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből” parancsolat arra emlékeztet, hogy egyedül a Teremtő méltó az imádatunkra, Ő teremtett, váltott meg és kötött örök szövetséget velünk.

Elmélkedjünk: Mit árul el az emberi természetről a szívre, a lélekre és az elmére való utalás?

II. Ószövetségi gyökerek

(Mt 22:39 és 3Móz 19:18)

Jézus egy másik szöveget is idéz az Ószövetségből, amely sorrendben másodikként hangzik el, de a már idézett szakasszal egyenlőnek kell tekinteni (Mt 22:39). „Bosszúálló ne légy, és haragot ne tarts a te néped fiai ellen, hanem **szeressed** felebarátodat, mint magadat. **Én vagyok az Úr**” (3Móz 19:18). A Mózes öt könyvéből származó két idézet összegzi a Tízparancsolat lényegét anélkül, hogy az egyik parancsolatot a másik fölé helyezné vagy szembeállítaná azokat egymással. Míg az első négy parancsolat az Istennek való elköteleződésünket és a vele való kapcsolatunkat hangsúlyozza (más szóval: függőleges irányú), addig az utolsó hat a vízszintes kapcsolatok elveire hívja fel a figyelmet, vagyis arra, hogyan viszonyuljunk a környezetünkben élőkhez az Isten által elrendelt módon. Érdekes megjegyezni: Jézus 3Mózes 19. fejezetét idézte, amivel az egész törvényt hangsúlyozta, és ezt a rabbik, meg az írástudók is megérthették. Ahogyan arra már több bibliakutató is rámutatott, 3Mózes 19. fejezete a szent életéről és az Isten által elrendelt etikáról ír, mégpedig úgy, hogy egybeszerkeszti a Biblia három törvényrendszerét, az erkölcsi, a polgári és a ceremóniális törvényeket. A szent élet indoklása már a fejezet legelején megjelenik: „**Szentek legyetek, mert én az Úr, a ti Istenetek szent vagyok**” (3Móz 19:2). Sokszor egy rövidített változat („**Én vagyok az Úr, a ti Istenetek**”) szerepel a fejezetben. Mind a tíz parancsolatra találunk azokkal egybevágó idézeteket a fejezetben, ahogy az a következő táblázatból is kitűnik. (A táblázat alapja: Mark F. Rooker: *Leviticus. The New American Commentary*. 3.A köt. Nashville, Tenn., 2000, Broadman & Holman Publishers. 252. o.).

2Mózes 20	3Mózes 19
Én vagyok az Úr (2. vers)	3-4., 10., 12., 14., 16., 18., 25., 28., 30-32., 34., 37. vers
Faragott képek (4-6. vers)	4. vers
Isten nevének hiábavaló felvétele (7. vers)	12. vers
Szombat (8-11. vers)	3., 30. vers
A szülők tisztelete (12. vers)	3. vers
Gyilkosság (13. vers)	16. vers
Paráznaság (14. vers)	29. vers
Lopás (15. vers)	11., 13., 35-36. vers
Hamis tanúskodás (16. vers)	11., 16. vers
Irgység (17. vers)	18. vers

3Mózes 19. fejezete kiemeli az ószövetségi törvény szentségét, tartalmazza a törvények összes típusát és hangsúlyozza a szent életet. Csak megerősíti a Tízparancsolatban foglaltakat, hogy Jézus a szeretet vízszintes és függőleges vetületeinek megfelelően fogalmazta meg válaszát.

Elmélkedjünk: Miért nem ragadott ki Jézus egy konkrét törvényt, amikor megkérdezték, hogy melyik a legnagyobb parancsolat? Miért idézett olyan szövegeket, amelyek átfogóak, általános érvényűek, nem pedig konkrétak?

III. Jézus törvénytárgyának magyarázata

(2Kor 5:17 és Róm 10:4)

Jézus újra meg újra megerősítette az isteni törvényt, ugyanakkor újszerű a Szentírást értelmező látásmódja. A Hegyi Beszéd számos példát tartalmaz a sajátos magyarázatokra. Máté 5. fejezetében, az utolsó ellentétpárban Jézus 3Mózes 19. fejezetéből idéz, megtoldva egy olyan részzel, ami nem található meg az Írásban: „és gyűlöld ellenségedet” (Mt 5:43). Nem csupán egy bibliai idézetre utal, hanem a szeretet parancsolatának pozitív vetületéhez ellenpéldaként odailleszti a negatív hozzáállást, a gyűlöletet. Ez a fajta magyarázási mód valószínűleg uralkodó lehetett a korabeli teológiában. Érdekes, hogy hasonló elvet ismerünk meg a kumráni tekercsekből.

Az ellentétpárban Jézus a 3Móz 19:18 veresében található szeretet parancsolatot nem csupán a felebarátokra vonatkoztatja. Külön megemlíti az ellenség szeretetét és az üldözőkért való imádságot. Ismételten kiemeli az eredeti törvény által előírt hozzáállást, miközben azt is nyilvánvalóvá teszi, ami eddig el volt rejtve. Mindig vannak olyanok, akik nem „szeretnek” minket. Ez nagy különbséget mutatna „Isten törvénye” és „Krisztus törvénye” között? Igen - és nem. Krisztus az antitézisében Törvényhozóként lép fel, egy olyan fordulattal él, ami mindannyiunkat próbára tesz, és ha őszinték vagyunk, a keresztlábához vezet. Melyikünk lenne képes önszántából szeretni az ellenséget és imádkozni azokért, akik üldözik? Míg ez emberileg szinte lehetetlen, a Megváltó magához hív, hogy új teremtéssé legyünk (2Kor 5:17). A törvény lesz a tanítónk és a vezetőnk (Róm 10:4), ami a Megváltóhoz vezet.

Elmélkedjünk: Miért teszi hozzá Mt 5:43 versében Jézus a nagy parancsolathoz, hogy „és gyűlöld ellenségedet”? Ha Jézus és az Atya egyek (János 17. fejezet), akkor találhatunk-e különbséget Isten törvénye és Jézus törvénye között? Mennyiben segít a Szentháromság tana választ találni erre a kérdésre?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Hogyan jogosítana fel a bűnre, ha azt állítanánk, hogy a törvény már nem kötelező az újszövetségi kegyelem korában?
- 2) Pál hogyan használja Krisztus törvényét (1Kor 9:21) missziós eszközként?
- 3) Jézus a Szentháromság tagjaként részt vett a Sínai-hegyen a törvény átadásában. Tehát Krisztus törvénye valóban Isten törvényének a megerősítése, egy pontosító kiegészítéssel. Mi olyan jelentős ebben a kiegészítésben (Jn 13:34)?

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Miért kell mindenekelőtt Istent szeretni, felebarátainkat pedig sorrendben csak ez után, mint önmagunkat (Lk 10:27)?
- 2) Hogyan lehet Isten törvénye az Isten és az ember iránti szeretet kifejezésének eszköze?
- 3) Mi a kapcsolat a parancsolatok betartása és a szeretet között?
- 4) Szerethetünk másokat, ha úgy érezzük, hogy nem szeretnek minket? Hogyan?

4. LÉPÉS: ALKALMAZD!

Feladat: A különféle szeretetnyelvek figyelembe vételével (bízató szavak, minőségi időtöltés, ajándékok, szolgáló tettek, fizikai érintés) találjuk ki, mi módon mutathatjuk ki a gyakorlatban Isten szeretetét a közösségünkben!

KARD ÉS LÉLEK

Nyugat-India

Joseph szíve hevesen vert, miközben lökdösődő, haragos emberek taszigálták. Azért szabadultak el az indulatok, mert azzal vádolták, hogy az Istenéről szóló tanítással háborgatja a falu lakosait. „Verjük meg!” - mondta valaki. „Öljük meg!” - kiáltott valaki más.

Joseph csak nemrégiben lett keresztény. Lelkesen érkezett a faluba mint globális missziós úttörő munkás, hogy Krisztusról beszéljen. Megismerkedett egy férfival, aki többet akart volna tudni Krisztusról, és a férfi hamarosan elfogadta Istent. Ez azonban felháborított másokat, akik a többieket is felzaklatták. Egy este odamentek a házhoz, ahol Joseph a Bibliáról tanított. Joseph magában könyörgött, miközben az emberek körbevették. Azután odalépett a vezetőhöz és rátette a kezét a vállára: „Testvér, békességgel jöttem, Jézus nevében, aki az én Istenem és Barátom. Ő a Te Barátod is akar lenni!”

A vezetőjük belenézett Joseph szemébe és kissé lecsillapodott. „Van egy kislányom, tíz éves - mondta. - Hat éve bénán fekszik otthon, meg sem tud mozdulni, beszélni sem tud. Gyere és kérjed az Istened, hogy gyógyítsa meg! Ha megteszi, békén hagyunk, de ha nem, megölünk” - és sokatmondóan rátette a kezét a kardjára. Megfordult és elvezette Josephet a házához. Joseph belépett vele a házba, a többiek kint maradtak. Az apa rámutatott Kamalára, a kislányára. Joseph látta, hogy csak Isten csodája mentheti meg őt és a kislányt. Letérdelt az ágy mellé és imádkozni kezdett. Először a saját bűneiért kért bocsánatot, majd Kamala gyógyulásáért könyörgött, később pedig azokért is, akik körülötte álltak. Az ima végén Joseph felállt. Az apa intett a többieknek a szobában, hogy kötözzék meg a férfit. Joseph még folytatta az imádkozást. Néhány perc múlva a kislány mintha megmozdult volna. - Képzeldöm? Nem! Kamala megint megmozdult! - Joseph bátorította a kislányt, hogy csak próbálgassa tovább a mozgást. A gyerek hamarosan felült az ágyon, lelógatta a lábát, majd egy pár lépést is megtett! A család némán figyelte a jelenetet. „Kislányom!” - suttozta az édesanyja. Magához ölelte. Az apa szeme is megtelt könnyel és átkarolta Josephet.

Kioldozták Josephet és az apa bocsánatot kért; nem győzött hálálkodni a lánya gyógyulásáért. „Most már én is szeretnék többet tudni az Istenedről, aki meggyógyította a lányomat!”

Joseph beszélt a többiekhez is egy darabig. A következő évben tizenöten keresztelkedtek meg. Kamala édesapja most Joseph-nek segít másokat tanítani.

Krisztus, a törvény és az evangélium

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Efezus 2:4-5

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: A törvény és a kegyelem együtt mutatja be Isten tervét a gonosz feletti győzelemre.

Érezni: Érezzük át Istennek az emberiség iránti mélységes érdeklődését!

Tenni: Működünk együtt Istennel a jó hír hirdetésében!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: A törvény és a kegyelem elválaszthatatlanul összekapcsolódik.

- A** Végeredményben mi alapján ítéli meg Isten az embereket?
- B** Miért adta az Úr a törvényt Izráelnek?
- C** Mi az az „igazság” (Jn 1:17), amit Jézus az életében testesített meg?
- D** Mi a szerepünk a megváltási tervben? Hozzátehetünk-e bármit is a törvény betartásával? Magyarázzuk meg válaszunkat!
- E** Miért legyen Isten népének azonosító jele a törvény, amikor olyano-kért munkálkodunk, akik nem ismerik Őt?

II. Érezni: Immánuel - Velünk az Isten

- A** Miért tűnik úgy, hogy az ember lelki szükségleteinek van egy beplán-tált mércéje?
- B** Mi teszi leginkább próbára a lelki biztonságérzetünket?
- C** Mi a jó hír az evangéliumban?
- D** Hogyan szabadít meg Jézus szegyeteljes kereszthalála a szegyetől?

III. Tenni: A jó hír terjesztése

- A** Mít tesz a kegyelem azon túl, hogy megszabadít a törvény kárhozta-tásától?

- B** Hogyan hat Jézus halála az életünkre most?
- C** Hogyan erősíti a hitet az engedelmisség?

Összefoglalás: Isten törvénye kegyelmével együtt bizonyítja az emberiség iránti szeretetét és azt, hogy üdvösséget akar adni örök országában.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi igé: Ef 2:4-5

A lelki növekedés alapja: Törvénye és kegyelme okán Isten személyesen érdekelt sorsunk és életünk alakulásában; valamint elvárja, hogy terjesszük a megváltás jó hírét.

Érdekesség: Floridában van egy törvény arról, hogy aligátort nem lehet tűzcsaphoz kötni. Majdnem minden országban találhatunk régi törvényeket, amelyek még mindig hatályosak, ám manapság furcsának, sőt nevetségesnek tűnnek. Feltehetőleg azért, mert nem a mai kor aktuális gondjairól szólnak. Egyszer bizonyára szükség volt rájuk. E törvények mára elavultak és erkölcsi tartalmuk nem időtálló.

Más országokban voltak és néhol még mindig vannak erkölcsileg rossz törvények. Legtöbb esetben azt látjuk, hogy a törvény védi a tulajdonukat és a jogainkat. Ezeket a törvényeket jónak tartjuk. Sok keresztény úgy tekint Isten törvényére, mint ahogy az aligátorral kapcsolatos törvényre gondolunk, netán még több rosszallással, mintha idejémtúlt vagy egyenesen rossz lenne. Az Újszövetségben Pál nyíltan kijelenti, hogy a törvény „szent és igaz és jó” (Róm 7:12), hiszen a szent, igaz és jó Isten alkotta. A törvény és az evangélium nemhogy nem ellentétes egymással, hanem éppen harmóniában van egymással: mindkettő a Megváltóra mutat és hozzá vezet. Ezt a jó hírt adhatjuk tudtára az embereknek örömmel.

Kezdő feladat: A feladat célja, hogy kihangsúlyozza: a jó hírt mindenáron tovább akarjuk adni. Kérdezzük meg az osztályt: mi volt a legjobb hír az életükben? Mit éreztek, amikor megtudták? Kinek mondták el?

Beszéljük meg: A törvény hogyan ad bepillantást a törvényhozó(k) jellemébe és fő céljaiba?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL! BIBLIAKOMMENTÁR

I. Küldetésre hivatva

(1Móz 12:1-3; 5Móz 7:7; Ézs 42:6; 49:6)

Isten nem azért nyilatkozta ki magát különleges módon Izráelnek, mert kivételezve őket jelölte ki szövetségeseinek. Istennek nincsenek „kedvencei”. Sőt nem is azért választotta ki őket, mintha többek lettek volna másoknál, inkább jelentéktelenségükre, kicsinységükre való tekintettel (5Móz 7:7). Az volt a célja Ábrahám gyermekeivel, hogy áldássá legyenek és bemutassák Izráel Istenét (1Móz 12:1-3, Ézs 42:6; 49:6). Más szóval, a küldetésük tette őket kiválasztottá.

Ez a küldetés sokféleképpen mutatkozott meg. Isten csodálatos módon jelen volt Izráel életében, és a nép életvitele, illetve a törvény volt hivatott közvetíteni Isten kegyelmét a nemzeteknek, amelyekkel kapcsolatba léptek. 2Móz 19:4-6 bemutatja a „világ” elérésének egyik fontos elemét. A Sínai-hegyen adott törvényre hivatkozva Isten Izráelt „*papok birodalma és szent nép*” (2Móz 19:6) névvel illeti. Figyeljünk fel e bibliaszöveg mélyén rejlő üzenetre! Nem csak Izráelnek voltak papjai (vagy lévítái), akiknek papi szerep jutott, hanem az egész Izráel papok nemzete volt. Walter C. Kaiser Jr. megfogalmazásában: „Izráelnek nemzetként közbenjárói szerepe volt, amikor a körülöttük lévő népekkel és népcsoportokkal kerültek kapcsolatba” (*Mission in the Old Testament: Israel as a Light to the Nations*. Grand Rapids, Mich., 2000, Baker Books. 23. o.). A papok közbenjárói szerepe mellett nem szabad elfeledkezni arról, hogy a papok és a lévíták Izráel tanítói is voltak (2Krón 17:8-9; Neh 8:7, 9, 11; 9:4-5). A tanító funkciót is figyelembe kell venni, amikor az isteni parancsot vizsgáljuk, amivel Isten Izráelt papok birodalmává és szent néppé nevezte ki. Nekik kellett volna azt példázniuk, hogy milyen az élet az Úrral. *Mózes ötödik könyve* hosszan részletezi (5Mózes 28-32. fejezetek) az Izráellel kötött szövetség áldásait és átkait – a szövetségét, amelyet törvények keretei között is kifejeztek. 5Mózes 28. fejezetének néhány versét átolvassva sok példát találunk az isteni áldásokra, amelyeket Izráel elnyerhetett hűséges engedelmisségével. Figyeljünk fel 5Móz 28:1 versében az első ígéretre: „*Ha pedig szorgalmasan hallgatsz az Úrnak, a te Istenednek szavára, és megtartod és teljesíted minden Ő parancsolatát, amelyeket én parancsolok ma neked: akkor e földnek minden népénél feljebbvalóvá tesz téged az Úr, a te Istened!*”! Engedelmissége által kiemelt helyzet-

be került volna Izráel a föld népei előtt. Ennek a kiváltságos helyzetnek arra kellett volna lehetőséget adni, hogy az Izráellel kapcsolatba kerülő más népek további kérdéseket tegyenek fel Istenről. 5Móz 28:10 versében egy hasonló gondolat fogalmazódik meg: „**És megérti majd a földnek minden népe, hogy az Úrnak nevéből neveztetel, és félnek tőled.**”

Elmélkedjünk: Beszéljük meg, hogy milyen feszültséget tapasztalunk a szent nemzetként való élet és a mások szolgálatára, tanítására elhívott papi nép szerepe között! Miért és hogyan küzdött meg Izráel az isteni tervnek ezzel a nehézségével?

II. Mértéktartás

(Mik 4:2 és Ézs 2:3)

Izráel történelme azt mutatja: a zsidóság gyakorta nehezen találta a helyes egyensúlyt Isten különleges népéül való elhivatottsága és aközött, hogy az igaz Isten ismeretét *minden népnek* bemutassa. Istenről kellett bizonyosságot tenniük, aki az Egyetlen, aki megalkotta a mennyet és a földet, és aki váltságul adta magát a bűnössé lett, önféjű emberiségért. A próféták gyakran írtak az isteni „álomról”, hogy lesz majd idő, amikor minden nép Jeruzsálembe megy tanulni a templomba. Keressük meg és olvassuk el a Messiás országának leírását Mikeás feljegyzésében! „*Pogányok is sokan mennek, és mondják: Jertek, menjünk fel az Úr hegyére és a Jákób Istenének házához, hogy megtanítson minket az Ő útaira, és járjunk az Ő ösvényein! Mert Sionból jó ki a törvény, és az Úr beszéde Jeruzsálemből*” (Mik 4:2; szinte szó szerint így szerepel Ézs 2:3 versében is).

Tanulságos látni a két dolog (a tanítás, más szóval a küldetés és az isteni törvény) forrása közti kapcsolatot. Míg a próféták előre látják, hogy az idegen népek Sionba mennek, voltaképpen Isten az, aki tanít az útjaira, az ösvényén való járásra - ez a két kép a törvény betartásának két öszövevénye. A templomot, illetve Jeruzsálemet olyan helyként írják le, ahol megtalálható az isteni törvény, a népek megszólításának kulcsa.

Elmélkedjünk: Hogyan tarthatjuk távol magunkat a szélsőségektől (hiszen küldetésünkhöz méltóan kiegyensúlyozottnak kell lennünk)?

III. A küldetés lényege

(Tekintsük át az osztályban *A királyok második könyvét*, a küldetésre gondolva!)

A Naámán, szíriai hadvezér csodálatos gyógyulásáról szóló történet (2Királyok 5. fejezet) az izraeliták küldetésének egy újabb fontos oldalára hívja fel a figyelmet. A pogányokat nem csak az Izraelnek ígért áldások és az ezekkel szorosan összefüggő isteni törvény vezette Istenhez, de e népek kapcsolatba kerültek Isten népével és Istennek az egész világra kiterjedő szabadító hatalmával, megváltó közbenjárásával is.

A legfiatalabb misszionárius ebben az elbeszélésben egy névtelen izraelita rabszolgalány, akit egy korábbi hadjárat idején ragadtak el, hogy Naámán házában szolgáljon. Együttérzése megnyilvánult, amikor Naámán leprás lett (ami az ókori Közel-Kelet legrettegettebb betegsége volt), beszélt úrnőjének Elizeusról, a korabeli vándorprofétáról.

A történet folytatását ismerjük. Tanulmányunk témájához kapcsolódva, Izrael küldetésének szempontjából érdekes Naámán hitvallása 2Kir 5:15 versében, csodálatos gyógyulása után: „*Ímé, most tudom már, hogy nincsen az egész földön Isten, csak Izraelben! Azért most vedd el, kérlek, ez ajándékot a te szolgálótól.*” Naámán még kétszer (11. és 17. versben) nevezte Istent Jahvének, ami az Izráellel szövetséget kötő, más istenséggel össze nem téveszthető Isten neve. Ezután egyedül Jahvének mutat be égő áldozatot, nem a többi szíriai istenségnek, amelyeket Damaszkuszban imádtak. Bár Elizeus és Naámán teljes beszélgetése nincs feljegyezve, úgy tűnik, Naámán ismerte már annyira Izrael törvényét, hogy gyógyulását követően különbséget tudott tenni a helyénvaló és a nem megfelelő áldozat között.

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Miért választotta ki Isten Izrael népét arra, hogy „*papok birodalma és szent nép*” (2Móz 19:6) legyen, és miért jelentette ki nekik különleges módon a törvényét?
- 2) Hogyan találkozhattak Istennel azok a népek, amelyek nem ismerték törvényét vagy nem álltak kapcsolatban Izráellel?
- 3) Miért nem ellentétes a kegyelem az igazság törvényével (Jn 1:17)?

HINDU FŐPAPBÓL GLOBÁLIS MISSZIÓS ÚTTÖRŐ

Sadorai Reang 63 éves, korábban hindu főpap volt

Az indiai államban, Tripurában sokan áldoznak Durka, Loki és Kali isteneknek, mint ahogy sok más kisebb istennek. Kalinak kecskét, bivalyt, disznót és csirkéket áldoznak, Durkának, kecskét és bivalyt, Lokinak virágokat, gyümölcsöt, kókuszt és rizst cukorral keverve.

Mint hindu főpap, hallottam a faluban az adventistákról, de nem foglalkoztam velük. Megvoltak az isteneim, nem volt szükség még másokra! Egyszer mégis elmentünk egy előadásra. Iszogattunk előtte, ez a szokásunk. Nem értettünk meg mindent, de volt, amit felfogtam az alkohol befolyása ellenére is. Az adventisták filmeket is vetítettek, ami felkelte a figyelmünket, mert nálunk nem volt áram a faluban.

A lelkész egyik nap felolvasta Ézs 66:15-17 verseit. Nagy hatást tett rám, amit hallottam. Megértettem, hogy ez az Isten elpusztít más, ember által készített isteneket. Ennek kapcsán beszédbe elegyedtem a lelkéssel. Sokáig beszélgettünk, míg végül elfogadtam Istent. A családom is adventista lett, de a falubeliek nagyon megharagudtak rám, mert én voltam az egyetlen főpap a környéken, és elhagytam őket. Senki nem volt a közelben, aki Durkának bivalyt tudott volna áldozni, hogy hosszú életük legyen az embereknek. A hinduk hite szerint a bivaly fejét egy csapással kell levágni, különben az istennő nem fogadja el az áldozatot. Én ezt tettem, amiért mindig jó pénzt kaptam. Megtérésem után viszont családom anyagi gondokkal küzdött.

Néhány hónap múlva globális missziós úttörőként mentem vissza a falumba, azzal a lelkéssel, akivel én is tanulmányoztam a Bibliát - immár azért, hogy fordítsak neki, amikor előadást tart. Sokan felismertek és kérdezősködtek. Tripurában negyven gyülekezetünk van, de csak egy lelkész gondolja őket. Kevés a munkás. Az emberek januárban összegyűlnek a pujára és bivalyt áldoznak. Egyik évben mi is elmentünk, de mi előadásokat szerveztünk. Meglátogattam a főpapot, elbeszélgettem vele, és meghívtam az előadásainkra. Egyetértett velem, de a családja miatt az előadásokon nem tudott részt venni. Sokat veszíthet így! A fia viszont adventista lett, atyai áldással. Imádkoztatok értünk ezen a nehéz területen!

Krisztus, a törvény és a szövetségek

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Zsidók 10:12-18

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Az Ó- és az Újszövetségnek is a Jézusban való hit az alapja.

Érezni: Értékeljük, hogy Istennel szövetségi kapcsolatban lehetünk!

Tenni: Bizalommal kérjük Isten ígéreteit!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: A kegyelem régi és új szövetsége

- A** Mi a különbség az ígéret és a szövetség között?
- B** Miért választotta ki Isten az ókori zsidó népet és a keresztény egyházat arra, hogy szövetségre lépjen velük?
- C** Miért kell a szövetséghez látható jel?
- D** Miért egyetemes jelentőségű a Sínai-hegynél történt szövetséggkötés?

II. Érezni: A szövetség kiváltsága

- A** Hogyan lehet üdvbizonyosságunk, miközben még mindig ezen a földön élünk?
- B** Milyen áldásokban részesültünk már az Istennel való szövetséges kapcsolatunk jóvoltából?
- C** Már nem kell áldozati bárányt áldoznunk. Hogyan érezhetjük át mégis Jézus helyettünk elszenvedett halálának felbecsülhetetlen értékét és horderejét?

III. Tenni: Megragadni az ígéretet

- A** Milyen feltételek alapján tarthatunk igényt Isten ígéreteire?
- B** Hogyan léphetünk Istennel szövetségi kapcsolatba? Ki kezdeményez?
- C** Mít jelent az, hogy Isten a szívünkbe írta törvényét (Jer 31:33)?

Összefoglalás: Lényegében a régi és az új szövetség megerősíti a kegyelem szövetségét, ami révén a bűnös üdvösséget nyer a Krisztus engesztelő áldozatába vetett hit által.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi ige: Zsid 10:12-18

A lelki fejlődés alapja: Mind a régi, mind az új szövetség a kegyelem örök szövetségét tükrözi, amit Isten bárkinek felajánl, aki hittel igényli Jézus érdemeit!

A mai világban a szövetség gondolata nagyon távolinak és régimódinak tűnhet. Am manapság is létezik egy szövetséges kapcsolat, amittől emberek egész életen át tartó szeretetet és biztonságot várnak. Bár korunkban sokan szkeptikusan gondolnak rá, a házasság intézménye ma is a párkapcsolat vágyott formája. Aki elkötelezi magát, azt ígéri párjának, hogy mindhalálig szeretni fogja, sok házasság mégis válással végződik.

Krickitt és Kim Carpenter is választhatta volna a válást. Tíz héttel az esküvőjük után szörnyű autóbalesetet szenvedtek, és Krickitt négy hónapig kómában volt. Amikor újra eszméletére tért, semmire nem emlékezett a baleset előtti két évből, nem ismerte meg a férjét sem. A szülei beszéltek neki az esküvőről. Elfogadta a tény, de nem szerette és idegenként tekintett Kimre. Ennek ellenére eszébe sem jutott elválni, mivel tudta, hogy hűséget fogadott neki, noha nem emlékezett rá. Krickitt úgy *döntött*, hogy megtanulja szeretni Kimet, bármeddig tart is, és még ha nehéz is lesz.

Kim hasonló döntést hozott: jóban-rosszban kitart Krickitt mellett. A felesége érezhetően idegenkedett tőle, ő mégis eltökélte, hogy visszanyeri a szeretetét. Mindketten azt választották, hogy kitartanak házasságkötésükkor tett szövetségi ígéletük mellett. Három évvel a baleset után Kim és Krickitt másodszor is összeházasodott, hogy új esküvői emlékeket szerezzenek Krickittnek. Még mindig boldog házasságban élnek, majdnem húsz évvel az eset után. (*The Vow: The Kim and Krickitt Carpenter Story* alapján.)

Isten igen könnyen felbonthatta volna a velünk kötött szövetségét. Sajnos a Biblia sok olyan esetről beszámol, amikor emberek felbontották

a szövetséget Istennel, ám Isten örökre szóló kegyelmi szövetségre lépett velünk. Még mindig hű ígéretéhez – a hűtlenségünk ellenére is.

Nyitó feladat: A szövetséget két fél közötti egyezségnek tekinthetjük, amely ígéreteken alapszik, vagy az egyik, vagy mindkét fél részéről. Találjunk az életből vett példákat a szövetségre!

Beszéljük meg: Miért szegik meg ígéreteiket az emberek? Isten miért hű az ígéreteihez?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

I. A szövetség

(1Mózes 15. fejezete alapján nézzük át az ószövetségi kor szövetségének jellemzőit!)

A szövetségkötés rendkívül fontos téma a Biblia világában. Az Izráelt körülvevő népeknél a szövetség ünnepélyes politikai egyezség volt két fél között, akiket eskük és fogadalmak kötöttek egymáshoz. A két fél istenségei is szerepet kaptak; áldások és átkok hangzottak el a szövetségre. Gyakran áldozatbemutatás és vérontás is részét képezte a szövetségkötésnek, amire a héber *karat berith* meghatározást használták. Ez szó szerint annyit tesz: „szövetséget vágni”; valószínűleg valamilyen állat leölésével hozható kapcsolatba, ami a szövetkező felek lehetséges bűntetését jelképezte, ha megszegik ígéreteiket (vö. 1Mózes 15. fejezet).

A szövetség kifejezés a Bibliában 1Móz 6:18 versében jelenik meg először, amikor Isten kiválasztja Noét és családját – bár a fogalom maga sokkal régebbi. Az 1Móz 3:21 verséből jól ismert „áldozat” része volt a tulajdonképpeni szövetségnek, amit a Megváltó kötött. Az Újszövetség egyes leírásai alapján arra következtethetünk, hogy a megváltási terv már a világ teremtése előtt megvolt (1Kor 2:7; 2Thesz 2:13-14), és Istennek az emberiség iránti végtelen szeretetén alapszik (Jer 31:3). Jel 13:8 ezt írja Jézus áldozati haláláról: „*aki megöletett, e világ alapítása óta*”.

Elmélkedjünk: Ha körül kellene írunk a szövetségre utaló bibliaiszövegeket, milyen mai szót használnánk?

II. Örök szövetség

(Zsid 13:20)

Isten az egész történelem folyamán következetesen viszonyult az emberekhez, de mindig az adott helyzetnek megfelelően. Egyesekkel különleges szövetséget kötött: Ádámmal (1Móz 3:15-21), Noéval (1Móz 6:18-20 és 9:9-11), Ábrahámmal (1Móz 12:1-3, 15:1-5, 17:1-14) stb. Az adott időnek és helyzetnek megfelelően nyilatkozik meg. Noé szövetségének a jele a szivárvány volt, ami sokat jelentett Noénak és a családjának. Ábrahám szövetségének a jele a körülmetélés volt. A Sínai-hegyen alapított szövetséghez írott törvények kapcsolódnak, amivel a szolgaságból való szabadulás idején megújította a korábbi gyakorlatot. Mindenekfelett van egy „örök szövetség” (lásd Zsid 13:20), ami Jézus kereszthalálában mutatkozott meg a legjobban. Bizonyos értelemben mindegyik szövetség a Szentírásban kötődik az örök, a történelem kezdete előtt alapított szövetséghez.

Elmélkedjünk: A technika világában a „régí” jelző gyakran az elavultságra, az „új” pedig a frissességre és a csúcsmínőségre utal. Hogyan vonatkozik a *régí* és az *új* jelző a szövetségre? Beszéljük ezt meg az osztályban a régi és az új szövetség témájával kapcsolatban!

III. Régi vagy új

(2Kor 3:14)

Az „ó szövetség” fogalmát egyedül 2Kor 3:14-ben találjuk az Újszövetségben, bár Gal 4:24 is utal két szövetségre (minden bizonnyal ide tartozik még pl. Zsid 8:7, 13; 9:1, 15, és 18. versében az „első szövetség”). Hogy megértsük ezeknek a meglepő kijelentéseknek az erejét, meg kell ismerni azt a helyzetet, amelyben Pál írta a leveleit. A zsidó keresztények, akik a zsidó törvényt (a megtisztulással kapcsolatos törvényeket is) a korai keresztény egyház teológiája szerves részévé akarták tenni, folyamatosan szembehelyezkedtek vele. Pál elutasította követelésüket, mivel túlságosan a parancsolatokra helyezték a hangsúlyt, és Krisztus megváltó tette helyett csak a törvényre összpontosítottak.

Az „ó” és az „új” szövetség közti éles határ felismerésében segít, ha megfigyeljük a szövetség jelül szolgáló körülmetélkedést. A körülmetélkedés volt Isten Ábrahámmal kötött szövetségének az egyik feltétele (1Mózes 17. fejezet). Ábrahám minden férfi leszármazottját a születését követő nyolca-

dik napon körül kellett metélni az örök szövetség értelmében (1Móz 17:7-12). Minden zsidó fiúgyermeket körülmetéltek az Ábrahámmal kötött örök szövetség pecsétjéül. Ez folyamatos emlékeztető volt arra, hogy ők Isten népe. Isten rendelte el ezt a jelet (ami egyszerre volt nyilvános, a szertartás szempontjából és személyes, mivel egyénileg érintette az embereket). Jeremiás ezt a képet használja az elköteleződés érzékeltetésére, ami több a pusztá ritusnál. Jer 4:4 versében a próféta így serkenti Júda népét: „Metéljétek magatokat körül az Úrnak, és távolítsátok el szívetek előbőreit, Júda férfiai és Jeruzsálem lakosai”. A körülmetélkedés által itt a belső hozzáállás és elköteleződés egy bizonyos külsőségben mutatkozik meg. Jer 6:10 versében a próféta így kiált: „Kinek szóljak és kiket kérjek, hogy hallják? Ímé, az ő fülük körülmetéletlen és nem figyelhetnek!” A férfiak körülmetélésének fizikai cselekedete és a szív körülmetélésének szimbolikus képe közötti párhuzam arra emlékeztet, hogy a szövetségek is ilyen kapcsolatban állnak, és az „ő”, meg az „új” jelzők önmagukban alkalmatlanok a bibliai szövetségek leírására.

Elmélkedjünk: Miért lépett fel Pál olyan hevesen a Galáciai levélben azok ellen a zsidó keresztények ellen, akik úgy érezték, hogy a körülmetélést és a többi megtisztulási törvényt be kell tartania az új keresztény közösségnek? Itt nem csupán toleranciáról és alkalmazkodásról volt szó? Miért volt oly nagy jelentősége ezeknek az egyre inkább nemzetközivé váló kereszténység körében?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Miért nevezik a Tízparancsolatot a szövetség tábláinak (5Móz 9:9)?
- 2) Zsid 9:15 úgy nevezi Jézust, hogy „közbenjáró”. Miért van szükségünk közbenjáróra a szövetségben?
- 3) Miért olyan fontos a vér kiontása mindkét szövetségben?
- 4) Miben hasonlít és miben különbözik egymástól a régi és az új szövetség?

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Soroljunk fel néhány jelet az Istennel kötött szövetségek kapcsán, amelyek Isten ígéreteire emlékeztetnek!
- 2) Isten szövetségi ígérete örök életet kínál? Ha igen, mit kell tennünk, hogy elnyerjük?

3) Minden szövetségnek két oldala van: áldást hoz, ha betartják és átkot, ha megszegik. Soroljunk fel néhányat az áldásokból, amelyeket Isten törvénye révén élvezünk! Említsük meg a törvény megsértésének néhány negatív következményét!

4. LÉPÉS: ALKALMAZD!

Feladat: Amikor az izraeliták a Tízparancsot megsértésével megszegték a szövetséget, az ószövetségi korban áldozatot kellett bemutatniuk, ami sokba került. Az új szövetség idején már nem kell, hiszen Jézus áldozata elegendő. Milyen módszereket javasolunk arra, hogy továbbra is értékeljük Jézus hatalmas áldozatát? Beszéljük meg az osztályban!

A BARÁTOK KITARTANAK EGYMÁS MELLETT

Sonneo Haokip 21 éves, Jangboi pedig 22 éves. Egy faluban születtek Manipurban.

Sonneo és Jangboi barátok voltak. Indiában ugyanabban a középiskolában tanultak, ugyanabba a gyülekezetbe jártak, a vasárnapi iskolába is mindig együtt mentek. Együtt böjtöltek, imádkoztak, együtt olvasták a Bibliát.

Sonneo édesapja volt a gyülekezet lelkésze. Jangboi édesanyja kiskoruk óta bibliai történeteket mesélt nekik. Sosem hiányoztak volna egyetlen bibliaóráról sem. Volt egy közös barátjuk, Manboy. Az iskola utolsó évében Manboy eljárt egy adventisták által szervezett előadássorozatra. Akkoriban hármasban is sokat beszélgettek a Bibliáról. Miután Manboy elfogadta a szombatot, két barátját is próbálta meggyőzni.

Egyszer éppen együtt írták a házi feladatot Manboy-éknál, amikor eljött hozzájuk az adventista lelkész. Megkérdezte, hogy volna-e kedvük együtt imádkozni. Az ima után Sonneo és Jangboi beszélgetni kezdtek vele a Bibliáról. Elővették a Tízparancsolatot és a lelkész kikeresett a Bibliából még jó néhány szombatról szóló részt. A két barát sok olyan kérdést feltett, amelyekre már régen keresték a választ. Mindketten komolyan elgondolkodtak a hallott tanításról és a saját hitükről.

Később együtt keresztelkedtek meg. A rokonaik viszont haragosan fogadták kereszttségük hírét. „Hatalmas hibát követtek el! – mondták. – Nem tisztelitek a családokat!” Sonneo bátyja nem fizette tovább a tandíját, ezért a fiúnak még a záróvizsga előtt el kellett hagyni az iskolát. Otthonról is elküldték, mivel ezt a „bolond vallást” választotta.

A falu vezetője kiutasította Sonneot és Jangboit a faluból is, ugyanis hoztak egy határozatot, miszerint a falu lakosai közül senki nem választhatja az adventista hitet. Így a két barát a szomszéd faluban maradt a lelkéssel. Hiányzott nekik a család, de arra gondoltak, hogy ha ez az ára Jézus hű követésének, akkor vállalják. Segítették a lelkészt a feladatában a többi faluban is, a bibliaórák során. Most mindketten a Flaiz Adventista Főiskolán fognak tanulni, Andhra Pradesh-ben. Tudják, hogy a falujukban keresik Istent az emberek. Szeretnének tenni valamit azért, hogy a Hetednap Adventista Egyházzal szemben táplált ellenérzések megváltozzanak, mert meggyőződésük, hogy nagyon fontos a vallásszabadság ügye.

Az apostolok és a törvény

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: Róma 3:31

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Az apostolok írásai szerint a törvény nem változott, Isten nem törölte el!

Érezni: Bátorítson, hogy Isten Szava változatlan!

Tenni: Mutassuk be a mindennapokban, hogy Isten törvényének lényege a szeretet!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: Isten törvénye nem változik

- A** Mi az igazság zsinórmértéke?
- B** Miért hangsúlyozták az apostolok a bűnbánatot? Miért kellett az embereknek bocsánatot kérniük?
- C** Hogyan segítenek Jakab és Pál írásai elkerülni két szélsőséges hozzáállást a törvénnyel kapcsolatban, amelyekbe az ember hajlamos beleesni?

II. Érezni: Hagyjuk szétáradni a szeretetet!

- A** János szerint mi volt mindig is a törvény lényege? Miért (lásd 2János 6)?
- B** Hogyan törekedhet a keresztyén arra, hogy szabad akaratból, büntudat nélkül töltsse be Isten törvényét?

III. Tenni: Vegyük figyelembe a szövegösszefüggést!

- A** Hogyan mutatkozik meg az életstílusunkban a hetednap Adventista üzenet, amit képviselnünk kell a világban?
- B** Miért nem igényelhetjük Isten ígéreteit, ha nem gyakoroljuk a szeretetet?
- C** Miért kellene minden hívőnek engedelmes életvitellel bizonyágot tenni a hitéről?

Összefoglalás: Az apostolok írásaiban semmi nem utal arra, hogy a törvényt eltöröltették vagy megváltozott volna Krisztus halála után. Nem szabadultunk fel a törvény alól, hanem Krisztus által kegyelmet kapunk, aki éppen a törvény betartására szólít fel.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi igé: Róm 3:31

A lelki növekedés alapja: A Krisztus által nyert kegyelem nem szabadít fel a törvény alól, hanem engedelmességre készítet.

Csak tanítóknak: A legtöbb keresztény azzal érvel a vasárnapünnepelés létjogosultsága mellett, hogy kereszthalálával Jézus eltörölte a törvényt, és az őskeresztények Jézus feltámadásának emlékére fogadták el a vasárnapot. Ezek alátámasztására gyakran olyan újszövetségi versekre hivatkoznak, amelyeket a szövegösszefüggésből önkényesen kiragadva értelmeznek. Ha az apostolok tanításait a szöveggörnyezettel együtt olvassuk, láthatjuk, hogy nincs szó Isten törvényének eltörléséről vagy megváltoztatásáról.

A hidegháború alatt az USA egy olyan gép kifejlesztésén dolgozott, ami orosz nyelvről fordít. Dollármilliókat költöttek rá, és az ország több tehetséges nyelvésze részt vett a munkában. Hamarosan begépelték az új tervezésű számítógépekbe az első orosz dokumentumokat, majd várták az eredményt. Perceken belül angol szavakkal teleírt lapok jelentek meg, ám csalódásukra összefüggéstelen, értelmetlen szöveget kaptak. A szavakkal és bizonyos szempontból a nyelvtannal sem volt gond, a mondanivaló mégis értelmetlen maradt. A terv kudarcba fulladt - nem idő, pénz vagy szakértelem hiánya miatt, hanem azért, mert a gép képtelen volt „értelmezni” a szöveg összefüggéseit. Mind a mai napig, noha rendelkezésünkre áll a számítógépes mesterséges intelligencia, továbbra is az ember a legmegbízhatóbb fordító: nemcsak a nyelvet és a témát ismeri, de képes megérteni az összefüggéseket. E heti leckénkben olyan embereket említünk, akik Jézus közvetlen környezetéhez tartoztak, és megnézzük, hogy ők mit tapasztaltak, Jézus miként beszélt Isten törvényéről. Hasznos, hogy lejegyezték az utókornak, hiszen már az őskeresztény egyházak is számtalan kihívással kellett szembenéznie.

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

I. Feszültségek kezelése

(ApCsel 6:1-6)

Jézus mennybemenetele után a Szentlélek kitöltötte a tanítványokra, és a menny csodálatos győzelmeinek lehettek tanúi. Észrevették, hogy a győzelmek nem az ő prédikációik, tanításaik vagy gyógyításaik hatására következtek be, hanem a Szentlélek ereje által, aki Jézust képviselte; Ő vezetett mindenkit az igazság felé.

Ám a korai egyháznak a csodálatos tapasztalatok ellenére is sok belső feszültséggel és kihívással kellett szembenéznie. Némelyiket könnyűszerrel kezelték: segítségükre volt az „Írás” és sokan személyesen Jézustól hallották az üzenetet. Más nehézségek összetettebbek voltak: ilyenkor együtt imádkoztak, tanulmányozták az Igét, hogy közösen találjanak megoldást. Az *apostolok cselekedetei* és az apostoli levelekből ismert leírások betekintést engednek abba, hogyan rendezték az ügyeket a korai egyházban. Érdemes áttekinteni néhány feszült helyzetet, amelyekben megláthatjuk a szeretetteljes megbeszélés elveit. Nagy szükség van ezekre ma is, amikor az egyház egységét annyi minden próbára teszi!

A belső feszültségre az egyik első utalást ApCsel 6:1-7 szakaszában találjuk. Az őskeresztény egyház robbanásszerű növekedésnek indult. A hívók mindenüket megosztották egymással; egyesek azonban panaszkodtak az etnikai csoportok közötti különbségtételre. A Bibliából tudjuk, hogy a görögül beszélők nehezteltek az arám nyelven beszélőkre, mert úgy érezték, hogy kihagyják az özvegyeiket a napi ételosztáskor. ApCsel 6:2 versében olvasható az első lényeges támpont: a tizenkét apostol az összes tanítványt összehívta. Felismerték, milyen fontos a keresztény közösségen belül gondoskodni az özvegyekről és az árvákról. Ugyanakkor azt is tudták, hogy elsődleges feladatuk az evangélium hirdetése, ezért javasolták, hogy válasszanak hét diakónust, akik elvégeznék a kijelölt feladatot. A görög hívők aggodalmaira tekintettel több jelölt neve görög eredetű (5. vers). Az egész egyház elégedett volt a választással, és imádsággal felszentelték az új vezetőket a különleges szolgálatukra. Két alapvető elvet találhatunk itt: *beszélni kell egymással* és *olyan megoldásokat kell találni, amelyek mindenki számára kedvezőek*.

Elmélkedjünk: Meg lehet oldani az egyházon belül az összes konfliktust úgy, hogy mindenki elégedett legyen?

II. Teológiai viták kezelése

(Az *apostolok cselekedetei* 15. fejezet)

Az *apostolok cselekedetei* 6. fejezetében az özvegyek ügye és az étel szétosztása vetett fel problémákat. Ez nem teológiai természetű vita volt. Ám a 15. fejezetben egy teológiai kérdéssel találkozunk. Hogyan kezelte az egyház ezt a konfliktust?

Sokat tanulhatunk abból, amikor Jeruzsálemben először beszéltek egy ügy kapcsán (Az *apostolok cselekedetei* 15. fejezet). Júdeai zsidó keresztények Antióchiába utaztak, és azt tanították, hogy a megváltáshoz szükséges a körülmetélkedés. Hatalmas teológiai vita kerekedett: mennyire kell a zsidó hagyományokat követnie az őskeresztény közösségnek? Azt jelenti-e Krisztus követőjének lenni, hogy minden ószövetségi törvényt be kell tartani?

A Biblia feljegyezi, hogy „*nagy háborúsága és vetekedése lőn*” Pálnak, Barnabásnak és a jeruzsálemi hívőknek (ApCsel 15:2). Emiatt Pált és Barnabást a gyülekezet Antiókiából Jeruzsálembe küldte, hogy az ottani vezetőkkel beszéljék meg az ügyet. Miután elmondták, milyen csodákat tett Isten a pogányok között, a farizeusok közé tartozó keresztények felálltak és megdöbbenő módon hangoztatták, hogy minden pogány hívőt körül kell metélni (5. vers). A következő rész feljegyezi több vezető beszédet: Péterét (7-11. vers), Pálét, Barnabásét (12. vers) és Jakabét (13-21. vers). Péter szólt a tapasztalatáról Kornéliusszal, míg Pál és Barnabás Isten gondviseléséről és áldásairól beszélt. Jakab végül idézett a Szentírásból (Ám 9:11-12), és felhívást intézett a hallgatóságához: a pogányok tartózkodjanak a bálványoknak szentelt ételtől, a paráznaságtól és a megfulladt állatok húsától és véréből. Persze még számtalan más elvet is találunk az őskeresztény egyház életének e jelentős epizódjában. A legfontosabb viszont, hogy a teológiai kérdéseket a Szentlélek által áthatott környezetben és közösségben kell megvitatni. Továbbá a vizsgálódás során fel kell idézni az odavágó tapasztalatokat, amelyekre a Lélek vezetett, tanulmányozni kell a Szentírást, a tanulságokat pedig alkalmazni kell az új helyzetre. Így konszenzussal kell megtalálni a megoldást.

Elmélkedjünk: Hogyan járul hozzá a helyes, tiszteletet és szeretetet kifejező hangnem a teológiai igazság megtalálásához feszült helyzetekben?

III. Megegyezés a Lélek vezetését követve

(Jak 2:14)

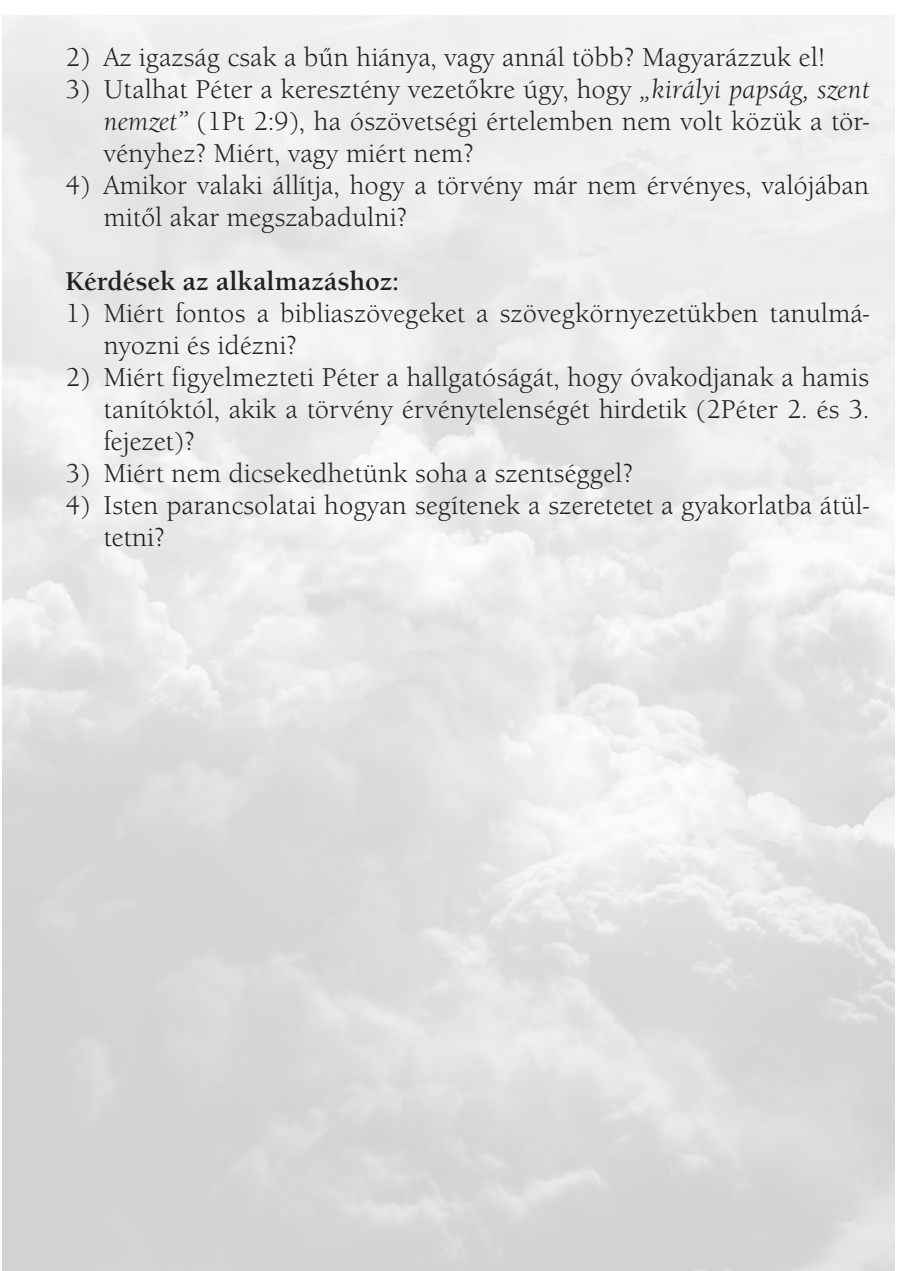
Elvek esetében nincs helye kompromisszumnak. Miközben elgondolkodunk Jakab javaslatán, megjegyzendő, hogy elvek kérdésében nem kötött kompromisszumot, pláne nem a legalapvetőbb kérdésben: egyedül Krisztus által üdvözülhetünk, és nem a törvény vagy szabályok betartásával. Jakab tehát arra emlékeztet, hogy mindennek megvan a maga helye. Ám ugyanez a Jakab később ezt írja: „*Mi a haszna, atyámfiai, ha valaki azt mondja, hogy hite van, cselekedetei pedig nincsenek? Avagy megtartja-e őt a hit?*” „*Mert amiképpen holt a test lélek nélkül, akképpen holt a hit is cselekedetek nélkül*” (Jak 2:14, 26). A lényeg, hogy egyensúly van a megigazulás és a megszentelődés között. A törvény megtartása (akármilyen törvény, a szombatot is beleértve) önmagában nem garantálja a megváltásunkat, mint ahogy az sem, ha elfogadjuk ugyan Krisztust személyes Megváltónkként, de figyelmen kívül hagyjuk, amit a Sínai-hegyen és a boldogmondásokban tanít. Még egy megjegyzés az őskeresztény egyház e két kritikus pillanatának áttekintéséhez: a probléma nem oldódott meg egy csapásra. Pál levelei arra engednek következtetni, hogy több teológiai megbeszélést is tartottak a törvényről és annak szerepéről. A Galáciai levél 2. fejezete két apostol, Péter és Pál konfliktusáról számol be, a zsidó és pogány háterű keresztények asztalközössége kapcsán.

Elmélkedjünk: Gondoljuk végig, hogy milyen és mennyi konfliktussal küzdünk saját gyülekezetünkben! Némelyek életmódbeli kérdéseket érintenek, mások a Biblia értelmezésével kapcsolatosak. Hogyan segíthetnek az őskeresztény egyház vitás helyzeteiből leszűrhető tanulságok a mi gyülekezeinkben választ találni a fontos teológiai kérdésekre, illetve küldetésünkre és az egységre koncentrálni?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Hogy mondhatja Pál, hogy a keresztény egyház nincs a törvény alatt, miközben azt állítja, hogy keresztényi kötelességünk megtartani a törvényt?

-
- 2) Az igazság csak a bűn hiánya, vagy annál több? Magyarázzuk el!
 - 3) Utalhat Péter a keresztény vezetőkre úgy, hogy „királyi papság, szent nemzet” (1Pt 2:9), ha ószövetségi értelemben nem volt közülük a törvényhez? Miért, vagy miért nem?
 - 4) Amikor valaki állítja, hogy a törvény már nem érvényes, valójában mitől akar megszabadulni?

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Miért fontos a bibliaszövegeket a szövegkörnyezetükben tanulmányozni és idézni?
- 2) Miért figyelmezteti Péter a hallgatóságát, hogy óvakodjanak a hamis tanítóktól, akik a törvény érvénytelenségét hirdetik (2Péter 2. és 3. fejezet)?
- 3) Miért nem dicsekedhetünk soha a szentséggel?
- 4) Isten parancsolatai hogyan segítenek a szeretetet a gyakorlatba átültetni?

JACOB TÖRTÉNETE, 1. RÉSZ

Jacob Kunthara 23 éves, Indiában, Trivandruban mérnöknek tanul

Katolikus családban nőttem fel, és amikor karizmatikus irányzatúvá vált a gyülekezetünk, szüleim elkezdtek érdeklődni a Biblia iránt. 12 éves koromban édesapám Szaúd-Arábiába ment dolgozni, ahol talált egy keresztény tévécsatornát. Az előadó beszélt a szombatról is. Apukám jegyzetelve hallgatta az előadásokat és utánaolvasott a témának. Az előadó érvei igaznak bizonyultak.

Amikor az édesapám hazajött, a telefonkönyvből kikereste az „adventista” nevet. Talált egy gyülekezetet és egy iskolát a közelben. A családból egyedül ő kezdte látogatni a gyülekezetet, és egyszer a lelkészt is elhívta hozzánk. Engem viszont ez akkoriban nem igazán érdekelt.

Az iskolában beléptem egy zenekarba, ami akkoriban lekötötte a figyelmet. Zenét szereztünk, saját CD-t is készítettünk. A zene egészen elvarázsolt, így a tanulással nem nagyon foglalkoztam, ami persze meg is látszott az eredményemen. Szüleim aggódtak a továbbtanulásom miatt.

Nem foglalkoztatott a vallás, azonban abban egyetértettem apámmal, hogy a szombat megtartása helyes. Apa néha figyelmeztetett, hogy figyeljünk jobban oda, mit csinálunk szombaton. Arra viszont még nem voltam kész, hogy tegyek is valamit ez ügyben.

Mielőtt befejeztem volna a középiskolát, édesapám végleg hazatért. Így már több ideje volt velünk beszélgetni, mi pedig rendszeresen elkísértük az adventista gyülekezetbe. Az érettségim nem volt túlzottan sikeres, ezért beiratkoztam egy speciális bentlakásos iskolába, hogy felkészüljek az egyetemi felvételire. Nagyon beosztották az egész napunkat kora reggeltől késő estig. Mivel zenét nem hallgathattam, szabadidőmben a Bibliát lapozgattam. Mózes könyveitől és Máté evangéliumától kezdve nekifogtam, hogy végigolvassam a Bibliát. A kurzus végére az osztály élére kerültem és a Bibliát is elolvastam.

A következő héten folytatjuk.

Krisztus egyháza és a törvény

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: *Jelenések 14:12*

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Isten a történelem folyamán mindig elhívott embereket, hogy üzenetét elvigyék a világnak.

Érezni: Értékeljük, hogy Isten családjának tagjai lehetünk!

Tenni: Vegyünk részt a hármass angyali üzenet hirdetésében!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: A létezésünk oka

- A** Miért nem úgy teremtett meg Isten, hogy képtelenek legyünk bármit is elrontani és csak jót tudjunk tenni?
- B** Miért kellett még Noénak is „*kegyelmet*” találnia, pedig őt igaznak nevezi a Biblia (1Móz 6:8-9)?
- C** Melkisédekre hivatkozva miért mondhatjuk, hogy Mózes szolgálata előtt is ismertek voltak Isten parancsolatai?
- D** Miért választotta ki Isten Izráelt törvénye letéteményeséül?

II. Érezni: A szolgálat előjoga

- A** Mi volt mindig is a szövetségi ígélet központjában?
- B** Maradék népként hogyan viszonyuljunk azokhoz, akikkel nem egyezik hitbéli meggyőződésünk?
- C** Hosszú idő telt el, míg megszületett az Ábrahámnak megígért gyermek. Miért akarja Isten, hogy türelmesebbek legyünk?

III. Tenni: Erre az időre hívott el Isten

- A** Jézusba vetett hitünket Isten hogyan tulajdonítja nekünk igazsággul?
- B** Miért engedte Isten, hogy akár olyat is tehéssünk, ami nem helyes?
- C** Miért vagyunk hetednap Adventisták?

Összefoglalás: Isten minden nemzedékben elhívott embereket, hogy hívóként éljenek, szeretettel és engedelmesen, így mutassák be akaratát.

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi ige: Jel 14:12

A lelki növekedés alapja: Isten minden korban arra hívta el népét, hogy megmentő kegyelmét elfogadva éljen, ezzel (is) hirdetve, hogy a kegyelem lehetővé teszi az Isten törvénye iránti engedelmisséget.

Csak tanítóknak: Ebben a tanulmányban a *maradékra* kerül a hangsúly. Ez a fogalom a Biblia szerint nem párosul fensőbbiségérzettel, inkább hitelessé teszi a küldetést. Isten feladattal bízott meg a megváltási tervben, ami az Édenben kezdődött és Jézus második eljöveteleig tart.

A családfakutatás divattá vált. Korunkban ez gyors és egyszerű feladat: hozzáférhetünk a legkülönfélébb adatokhoz, hiszen az internet kiváló segítséget nyújt. Sokan arról ábrándoznak, hogy nemesek, nemzeti hősök rokonai, ám a többség családfájában olyanok is lehetnek, akik összeütközésbe kerültek a törvénnyel.

Az Édenig visszavezethető egy családfa: Isten kiválasztottai mind az Ó-, mind az Újszövetség idejében, akik által az egész világot a családjába hívta.

Nyitó feladat: Hagyott ránk valaki olyan örökséget, amire büszkék lehetünk? Mi a legnagyobb örökség, amit adventista lelki őseink hagytak ránk?

Beszéljük meg: Hogyan vonatkoztatja az Ó- és az Újszövetség Isten egyházára a család metaforáját?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

I. Maradék a történelemben

(1Kir 19:14-18)

Amikor Ádám és Éva a Teremtő helyett a kígyóban bízott, lényegében a halál mellett döntött. Nem mehettek többé az élet fájához, elkezdtek öre-

gedni, felfedezték testükön a ráncokat és hajjukban az ősz szálakat. Ám Istennek volt egy terve. Amikor szövetséget kötött, nem a legjobbkat, a leggyorsabbakat, a legalkalmasabbakat vagy a legerősebbeket akarta kiválasztani. Mindenkit azért hívott el, hogy ők is hívjanak másokat. Ám egy külső és egy belső erő folyamatosan félelemben tartotta Isten népét. Isten rendre arra emlékeztette népét, amikor idegen erők elnyomását kellett elszenvedniük vagy amikor meginogtak és kiegyeztek a bálványimádással, hogy a jó és a rossz, Isten és Sátán közötti nagy küzdelem részei. Isten népe számára sokszor úgy tűnt, hogy nem élnek túl a megpróbáltatást. Gondoljunk csak vissza arra a gonoszságra, ami az özönvízhez vezetett, vagy Elizeus és Isten párbeszédére a Hóreb hegyén, amikor a próféta azt hitte, csak egyedül ő tiszteli az Urat (1Kir 19:14)! Isten hamar tisztázta a helyzetet. Ám még az a hétezer ember is, aki nem hajtott térdet a Baál előtt, csupán egy maréknyi csoportot jelentett Izráelen belül (1Kir 19:18).

Elmélkedjünk: A bibliai maradék témáját sok-sok disszertációban vizsgálták már, de most fogalmazzunk meg egy mondatos meghatározást erre a fogalomra!

II. Isten maradékának jellemzői

(Jelenések 12. és 19:10)

Az alábbi rész Ángel Manuel Rodríguez írása alapján készült: *Toward Theology of the Remnant: An Adventist Ecclesiological Perspective.* (Silver Spring, Md., 2009, Biblical Research Institute. 201-226. o.)

Megmentő kegyelmét Isten a maradék által akarja kiárasztani. Mivel Jézus az elveszettek megkeresése és megmentése miatt jött, a maradék fogalma és Krisztus személye szoros kapcsolatban áll egymással.

A történelem során Isten végig megtartott egy hűséges maradékot. Jelenések 12-14. fejezete leírja a Krisztus és a Sátán közötti küzdelem kezdetét, a folytatást és a küzdelem lezárulását. Fontos megjegyezni, hogy az üldözések, sőt még a sárkánytól erőt szerző istentelen erőkkel való viaskodás ideje alatt is hűséges Isten maradéka, és tisztán hirdeti Isten utolsó üzenetét a világnak. A hármass angyalai üzenet (Jel 14:6-12) nemcsak a történelem egy adott pontján, egy nép szájából elhangzó üzenet jelképe, hanem különböző kifejezésekkel a teremtésre és az istentiszteletre összpontosítva felidézi a megváltási terv fő pilléreit, és

felhívja a Krisztustól eltért egyházak figyelmét az új teremtés érdekében jelenleg folyó ítéletre. Ez valójában korunknak szóló evangélium.

A történelem során mindig megvolt a maradék, de felvetődhet a kérdés, hogyan alkalmazható ez más egyházakra, vallásokra? Általánosságban megfigyelhetők a szakadást célzó mozgalmak, de az ökumenikus törekvések is. Az „*egyetemes hitközösség*” (azaz *oikumene*) nem hiten vagy szervezeteken alapul, hanem az Isten Igéjéhez és a törvényhez való hűségen. Feladata Krisztus (a megöletett Bárány, vagy Oroszlán, vagy Bíró) közeli eljövételének hirdetése.

A Szentírásban több helyütt is találkozhatunk azzal a gondolattal, hogy az egyház egy test, aminek Krisztus a feje. A maradékot elsősorban nem gyülekezeti tagsággal azonosítjuk, hanem a hit és a gyakorlat a kritérium, a Fejnek kell engedelmeskedni. Az engedelmességet az életvitel és az Igéhez – mind az írott, mind az élő Igéhez – való viszony mutatja. Itt kell felhívni a figyelmet a bibliai maradék fogalom és Isten törvénye összekapcsolódására.

Jel 12:17 szerint a maradék végidei jellemzői: engedelmeség Isten parancsolatainak és Jézus bizonyágtétele. Jel 1:2, 12:17 és 20:4 egyaránt utal Jézus bizonyágtételére, és Isten Igéjével hozza összefüggésbe – beleértve Isten parancsolatait is Jel 12:17 szerint. Jel 19:10 versében találunk egy fontos adalékot: „*mert a Jézus bizonyágtétele a **profétaság lelke***”. Ez az utalás egyszer fordul elő a Szentírásban, és kifejezetten a prófétai szolgálatra vonatkozik (vö. Jel 19:10; 22:8-9). A Szentírás szerint Isten akaratának hűséges elfogadása, vagyis a törvény és a profétaság ajándéka melletti elköteleződés egyaránt jellemzi a maradékot.

A *jelenések könyvét* olvasva nem feledkezhetünk meg róla, hogy e tulajdonságok nem csak egy közösség jellemzői. Isten mindvégig megtartott egy maradékot. Kihívja a zűrzavarból, a langymelegségből és a bűnből mindazokat, akik Krisztusnak adják magukat és készek a végsőkig követni Őt. Jézus mondta: „*Más juhaim is vannak nékem, amelyek nem ebből az akolból valók: azokat is elő kell hoznom, és hallgatnak majd az én szómra; és leszen egy akol és egy pásztor*” (Jn 10:16). Jel 18:4 szerint ez a csoport Babilonban van, de Isten kihívja őket.

Végül a második adventet megelőző időben élő maradék nemcsak Isten parancsolataihoz és a Lelke által ihletett prófétákhoz hű, hanem követi

is a Bárányt (Jel 14:4). A Krisztus iránti szeretet, a mellette való elköteleződés és az a felismerés teszi képessé ezt a csoportot az örökkévaló evangélium hirdetésére, hogy megváltásunknak Ő az egyetlen útja.

Elmélkedjünk: Vajon ma mi a legjobb módja annak, hogy más keresztény és nem keresztény emberekkel felvegyük a kapcsolatot, szem előtt tartva a maradék fontos bibliai küldetését? Hogyan válhatunk a remény hírnökeivé? Hogyan képviselhetjük hűségesen a Mestert?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Mit jelent, hogy Isten szabad erkölcsi lénynek teremtette Ádámot és Évát?
- 2) Milyen szerepe volt Noé életében az Isten parancsolatai iránti hűségnek és az Isten ígéreteiben való hitnek?
- 3) Hogyan tulajdonított Ábrahám hite igazságul (Róm 4:9)?
- 4) Hol olvasunk az első angyal üzenetében (Jelenések 14. fejezet) arról, hogy hirdetni kell az evangéliumot és a törvény örökérvényű?

Kérdések az alkalmazáshoz:

- 1) Hogyan kerülhetjük el a fensőbbségesség érzését vagy az elzárkózásra való hajlamot, amikor a *maradék* fogalmat használjuk?
- 2) Miért kellett Istennek próbára tennie Ádámot és Évát a tökéletesség szempontjából? Ma is szükség van hasonló próbára?
- 3) Miről ismertek a hetednap adventisták a környezetükben? Valóban ezért hívott el Isten?

4. LÉPÉS: ALKALMAZD!

Feladat: Kötelességek és kiváltságok is járnak azzal, hogy egy család tagjai vagyunk. Soroljunk fel az adventista közösséghez való tartozással együtt járó kiváltságokat és felelőségeket! Miért olyan fontos ezekre gondolni, amikor nem hetednap adventistákkal találkozunk?

JACOB TÖRTÉNETE, 2. RÉSZ

Jacob Kunthara 23 éves, Indiában, Trivandruban mérnöknek tanul

Az iskolaév végén letettem a vizsgáimat, így szombatonként eljárhattam az adventista gyülekezetbe. Nagyon nagy élmény volt számomra az istentiszteleten való részvétel. A missziós történetek felkeltették az érdeklődésemet, és felismertem, hogy Isten az egész világ Ura.

A bibliaolvasás során egyre világosabbá vált számomra, hogy Isten valóságos, személyes Isten. Nem minden tanítást értettem meg azonnal, de miután imádkoztam, Isten segített és közelebb hozta hozzám az üzenetet. Örömmel beszéltem arról, amit tanultam. A vasárnapi iskolából az egyik fiú kezdett megbarátkozni a hitemmel, de a családja figyelmeztette, hogy tartsa magát távol tőlem és a gyülekezettől.

Amikor hazamentem, szüleim nagy örömeire megkeresztelkedtem az édesanyámmal együtt. Ettől kezdve nem szereztem zenét a barátaimnak. Nyáron sok prédikációt meghallgattam azok közül, amelyeket az édesapám rögzített még korábban. Rengeteget tanultam az adventista tanításokból.

Tissurban beiratkoztam a főiskola mérnöki karára, és nagyon boldog voltam, mert ott helyben találtam gyülekezetet is. Odahaza ugyanis 28 km-re volt tőlünk a legközelebbi gyülekezet.

A húgomat tizenkettedikes koráig nem érdekelte annyira a hit, mint engem. Aggódtam érte a világiassága miatt. Nem értette, hogy a zene iránti szeretetemet felváltotta az Isten iránti szeretet. Viszont amikor kiderült, hogy két záróvizsgáját is szombatra tették, meglepetésünkre kiállt a szombatért. Ezért két évet meg kellett ismételnie, hogy levizsgázhasson. Beiratkozott egy adventista középiskolába és sokkal erősebb lett a hitben. Barátai közül már többen megkeresztelkedtek. Egészen megváltozott az élete, sok könyvet is elosztogatott.

Isten csodálatosan munkálkodik az életünkben! Azt akarja, hogy beszéljünk a hitünkről másoknak is: osztálytársainknak, rokonainknak, még a nagyszüleinknek is. Sokan tanulják velünk a Bibliát, és egyre többen győződnek meg arról, hogy követni kell Krisztust és akarátát.

Krisztus országa és a törvény

A lecke rövid áttekintése

ALAPIGE: *Dániel 2:44*

A TANULÓ CÉLJA:

Tudni: Nem lesz többé sem bűn, sem halál!

Érezni: Várjuk örömmel az új földet!

Tenni: Határozzuk el, hogy teljesen elkötelezzük magunkat Isten mellett!

TANULÁSI ÚTMUTATÓ

I. Tudni: Leszámolás a halállal

- A** Miért csupán erkölcsi alapokon nyugvó világegyetemben létezhet szeretet?
- B** Miért nem választotta Jézus a könnyebbik utat: a sátáni, világi hatalom előtt térdet hajtva megszerezhetette volna a hatalmat, így is uralkodhatott volna a világon (Mt 4:8)?
- C** Hogyan kapcsolódik Isten törvénye közvetlenül az igazságosságához?
- D** Miért nem támad föl a gonosz többé, miután Isten elpusztítja a bűnt?

II. Érezni: Reménységünk

- A** Hogyan lehetünk részei bármilyen közösségnek, tudva, hogy „nem e világból valók” vagyunk (Jn 17:14)?
- B** Isten országának polgáraitként Isten szövetségesei lettünk. Mivel mutatjuk be ezt?
- C** Isten törvénye megszegésének következménye, hogy küzdünk a bűnnel és a halállal. Hogyan őrizhetjük meg mégis a reménységünket?

III. Tenni: Szövetségünk záloga

- A** Miért nem lehet kettős állampolgárságunk a nagy küzdelemben?
- B** Hogyan segíthet a mennyre való összpontosítás jobban felkészülni a tartalmasabb életre? Hogyan lehetünk már itt és most Isten országának jobb polgárai?

- © Hogyan hat lelki életünkre, ha a kegyelem rovására túlhangsúlyozzuk a törvényt vagy fordítva?

Összefoglalás: Isten új és örök világot alapít, ahol többé már nem lesznek meg a törvényszegés következményei. Mindenkit hív, hogy legyünk mennyei országának polgárai!

1. LÉPÉS: MOTIVÁLJ!

Központi igé: Dán 2:44

A lelki növekedés alapja: Lelki értelemben nem telepedhetünk le az országhatáron; lehetetlen, hogy az ember Istennek és Sátánnak egyszerre engedelmeskedjen. El kell döntenünk, hogy melyik ország szövetségi akarunk lenni.

Csak tanítóknak: Isten törvényének érvényessége nemcsak ma foglalkoztatja az embereket. A bűn azzal vette kezdetét, hogy Sátán megkérdőjelezte Isten jellemét, amit a törvény tükröz. Tehát tökéletes világunkba befészkelte magát a bűn, súlyosan beszennyezte. Jézus azért lépett be az emberi történelembe, hogy megmentsen és helyreállítson. Az újjáteremtett világban Isten törvényét fogjuk követni és a szeretet uralkodik majd.

Egy történet szerint egy nő, aki megismerte Jézust, nem érzett magában különleges tehetséget, amivel Istent szolgálhatná, de csendben elfoglalta a helyét a gyülekezetben és a közös ebédek szervezésében vette ki a részét. Évek múlva súlyosan megbetegedett és kórházba került. Amikor a lelkész meglátogatta, elmondta, hogy felkészült a halálra. Csillogó szemmel beszélt arról, hogy várja Jézus eljövetelét és a feltámadást. Másokat is vigasztalni akart ezzel a reménységgel. Kérte a lelkészt, hogy a temetésén a bal kezében egy Biblia, a jobb kezében pedig egy villa legyen. A lelkész értette, hogy miért kéri a Bibliát, de a villát furcsállta. „Éveken át segítetttem a közös ebédeknél – magyarázta az asszony. – Mindig kértem a testvéreket, hogy tartsák meg a villát a desszerthez. Szeretném, ha a villáról mindenkinek eszébe jutna, hogy *a java még hátra van!*”

Ebben a negyedévben Isten törvényéről és kegyelméről tanultunk, de idézzük fel a teljes képet! Nem a bűné és a halálé lesz az utolsó szó! Adventistaként elmondhatjuk, hogy az újjáteremtett, tökéletes világban *a java még hátra van!*

Nyitó feladat: Mi jut eszünkbe, amikor a következő emberek nevét meghalljuk: Johann Sebastian Bach, Thomas Edison, Steve Jobs, Napóleon, Teréz anya? Mit szeretnénk, mire emlékezzenek az emberek velünk kapcsolatban? Miért?

Beszélgük meg: Lehetséges annyira a mennyre gondolni, hogy az emberek azt mondhassák róluk: nem e világból valók vagyunk?

2. LÉPÉS: FEDEZD FEL!

BIBLIAKOMMENTÁR

Az ember megteremtése valójában nem 1Mózes 1. fejezetében kezdődött, hanem akkor, amikor a még meg nem teremtett lények iránti szeretetből Isten kitalált egy bolygót, ami gyönyörű, a Teremtő képét tükröző teremtmények lakják és a világegyetemet irányító mennyei törvényre épül. Ez a törvény életet, rendet, szépséget és kreativitást jelentett, és Isten – az Atya, a Fiú és a Szentlélek – szeretetén alapult, mert csak a szeretet álmodhat meg ilyen gyönyörű világot.

I. Kozmikus dimenziók

(Ézs 14:12-19 és Ez 28:12-19)

Sajnos nem zavartalan boldogságról szól a történet, mert a bizalmatlanság, a kétely és az irigység belépett a mennyei világba. Jelenések 12. fejezete egy lázadásról számol be, amit Lucifer vezetett. Arra vágyott, hogy Isten csillagai fölé emelkedjen és olyan legyen, mint a Magasságos Isten (Ézs 14:12-19; Ez 28:12-20). Kétségbe vonta a törvényekben megmutatkozó isteni szándékot. Kételyét elterjesztette a tökéletes világban. Isten teremtményei nem robot-szerű lények voltak, a teremtéskor szabad döntési képességet kaptak, és amint a kígyó megszólalt, „azt látjuk, hogy a félremagyarázás bizalmatlanságot szül, a bizalmatlanság elidegenedéssé nő, az elidegenedés pedig félelemmé érik (1Móz 3:1, 6, 8, 10)” (Sigve K. Tonstad: *The Lost Meaning of the Seventh Day*. Berrien Springs, Mich. 2009, Andrews University Press. 464. o.). Jelenések 12. fejezete a kozmikus küzdelem összefüggésében leírja, hogyan fertőzte meg Lucifer

kétérdése a világegyetem családjának más tagjait, majd az emberiség is a csapdájába esett.

Elmélkedjünk: Beszéljük meg a csoportban, hogy mi a jelentősége a szabad választási lehetőségnek, amit Isten a teremtéskor adott az embernek! Mit árul ez el a Teremtőről és a törvényről?

II. Isten terve - nem későn jött gondolat

(1Jn 3:8 és Jn 8:44)

Isten terve örök. Ő mindent tud, tehát a kezdetektől előre látta a végki-fejletet: a Fiúban áldozatként ajánlja majd fel magát, és ezzel békét teremt. Az emberek ismét szabadon dönthetnek arról, amit a próféták és ihletett tanítók által folyamatosan felkínált az isteni hang, hogy Istent válasszák-e vagy Baál (a pénz, az élvezetek, az én) uralmát.

A kozmikus küzdelemben felmerülő kérdések némelyike Isten jóságát kérdőjelezte meg. 1Jn 3:8 kifejti, hogy „*aki a bűnt cselekszi az ördögből van; mert az ördög kezdettől fogva bűnben leledzik. Azért jelent meg az Istennek Fia, hogy az ördög munkáit lerontsa.*” A kezdetekkor bűnt elkövető ördög léte arra enged következtetni, hogy törvények voltak már a mennyei lázadás idején is. Ám az isteni törvény áthágásának kérdésén túl figyelembe kell venni azt is, hogy Sátán Isten jellemét akarta befeketíteni. Ez a kígyó áskálódó megjegyzéseiben figyelhető meg, ahogy 1Mózes 3. fejezetében Évához fordult. Jn 8:44 versében Jézus így jellemezte az ősellenséget: „*Az [ördög] emberől volt kezdettől fogva, és nem állott meg az igazságban, mert nincsen őbenne igazság. Mikor hazugságot szól, a sajátjából szól; mert hazug és hazugság atyja.*” Krisztus rámutat Sátánnal kapcsolatban a gyilkosságra és a hazugságra - mindkettő Isten erkölcsi törvényének áthágása.

Elmélkedjünk: Miért olyan fontos, hogy a megváltási terv nem csak egy későn jött gondolat?

III. Lehet Isten egyszerre igazságos és kegyelmes?

(Jel 12:10, Zak 3:1-5 és Jób 1. fejezet)

A Krisztus és Sátán közötti kozmikus konfliktus másik fontos kérdése a Teremtő és a teremtmény közti viszonytal kapcsolatos. Lucifer kifogásai között szerepelt az önrendelkezés témája is (Ézs 14:12-19). A fényes hajnalcsillag Istennel akart egyenlő lenni.

Sátán Isten igazságosságát és kegyelmét is megkérdőjelezte, amikor vádolta a Szentháromságot. Szünet nélkül vádolja Isten népét (Jel 12:10; Zak 3:1-5; vö. Jób 1). Tehát Isten valóban igazságos? Vannak kiválasztottai? Hogyan működik a megváltás? Hogyan bocsáthat meg egy bűnösnek, aki megszegte a törvényét?

A negyedév során azt tanulmányoztuk, hogy Isten milyen kezdeményezésekkel akart egyszer és mindenkorra szóló választ adni a felmerült kérdésekre. Az Ádámnak és Évának tett első ígéret arra mutatott előre, aki majd a kígyó fejére tapos. A földi szentély áldozatai és szertartásai az isteni tervet mutatták be. Az ószövetségi időkben a próféták a Messiásról beszéltek, egyre tisztább képet vetítve elénk. És végül testté lett és köztünk lakott a teremtő Ige, akinek szavára egykor létrejött a bolygó. Jézus bemutatta mind a bűn súlyát, mind a megváltási terv csodáit. Példamutató élete Isten törvényét és jellemét magasztalta. Prédikációi annak az országnak az elveire mutattak előre, amely gyökeresen eltér Sátólól. Áldozatával megfizetett bűneinkért.

Bár a nagy küzdelemnek még nincs vége, a harc végkimenetele, a győzelem biztos. Isten törvényét és jellemét maga Isten igazolta, bizonyítva, hogy kész megfizetni a törvényszegés árát.

Elmélkedjünk: Hogyan jelenik meg az életünkben ez a kozmikus küzdelem?

3. LÉPÉS: GYAKOROLJ!

Elgondolkodtató kérdések:

- 1) Milyen vádakkal illette Sátólól Isten törvényét a mennyben? Hogyan cáfolta mindezt Jézus?
- 2) Hogyan tudott Sátólól a mennyben a föld szószólójaként fellépni?
- 3) Az emberiség hogyan került kapcsolatba Isten törvényének alapelveivel?
- 4) Mennyire fest pontos képet Dániel 2. fejezete Európa mai gazdasági és politikai viszonyairól?
- 5) Némelyek szerint mivel Isten a szeretet, előbb-utóbb úgyis mindenkit beenged a mennybe. Ám a Biblia azt tanítja, hogy a gonoszok nem jutnak oda. Mi zárja ki őket?